

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายของการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. ความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน
3. ประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียน
4. รูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน
5. กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน
6. การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้
7. บทบาทของครูผู้สอนกับการทำวิจัยในชั้นเรียน
8. การส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียน
9. คุณลักษณะของผู้บริหาร
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการทำวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน ได้มีการบัญญัติเป็นภาษาไทยไว้หลายคำ เช่น การวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การวิจัยดำเนินการ การวิจัยตามสถานการณ์ การวิจัยเชิงกระบวนการแก้ปัญหาในชั้นเรียนและการวิจัยครู การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องที่จะต้องมีความเข้าใจที่ตรงกัน เพื่อการมีส่วนร่วมกันในการทำวิจัย ซึ่งมีผู้ที่ให้ความหมายเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2542 ก: 7) ระบุว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ กระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้า เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ เป็นการศึกษาและวิจัยควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง และเผยแพร่ผลการวิจัยให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นต่อไป (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ, 2542: 9) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนหมายถึง การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ค้นคว้าเพื่อสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ทางการศึกษา เช่น วิธีสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการสอนใหม่ หลักการสอนใหม่ ทฤษฎีการศึกษาใหม่ ส่วนสิ่งประดิษฐ์ใหม่

ทางการศึกษาคือการเรียนการสอน เช่นชุดการสอน แบบฝึก แบบฝึกหัด โปรแกรมการเรียนความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่ได้จากการวิจัยผ่านการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 6) ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ทำโดยครู ในชั้นเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน มีการกำหนดการ ที่มีแผนการชัดเจนและกระทำอย่างรวดเร็ว สามารถนำผลมาใช้ได้ทันที ในระหว่างการทำวิจัยจะมีการสะท้อน ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ซึ่งผลที่ได้นั้นจะนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นที่เป็น ประโยชน์ต่อตัวนักเรียนมากที่สุด กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนจะมีการทำอย่างต่อเนื่อง จนกว่าจะได้ผล ตามเป้าหมายที่ต้องการ พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2544: 47) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยประเภท ปฏิบัติการ (Action Research) คือ การวิจัยที่มีเป้าหมายเพื่อนำผลไปใช้ปฏิบัติจริงด้วย เพราะเป็น การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้ทำการวิจัยจึงเรียกว่า วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research: CAR) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า วิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research: CR)

วรรณวิไล พันธุ์ลีดา (2544: 6) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบอย่างมีระบบ มีแบบแผน มีจุดหมายที่แน่นอน การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการ ที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ (อุทุมพร จามรมาน, 2544: 1) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือการแก้ปัญหานักเรียนบางคน บางเรื่อง เพื่อพัฒนา(ปรับปรุง) นักเรียนอ่อน เสริมนักเรียนเก่ง) นักเรียนคนนั้น กลุ่มนั้นเพื่อจะได้เรียนทันเพื่อนกลุ่มใหญ่ หรือได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของเขา ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล (เอกสารอัดสำเนา) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นเทคนิคการวิจัยแบบหนึ่งที่มีประโยชน์มาก ซึ่งจะช่วยให้ครูเข้าใจปัญหาและสถานการณ์ในชั้นเรียน ได้อย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่ซับซ้อน ยากแก่การเข้าใจด้วยวิธีการอื่นที่ผิวเผิน กล่าวโดยสรุป การวิจัยในชั้นเรียนคือ สิ่งที่ครูผู้สอนได้ดำเนินการไปพร้อมกับการปฏิบัติหน้าที่ สอนโดยการสังเกต การสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นและดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างเป็นระบบเพื่อใช้ เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ชาติรี เกิดธรรม (2545: 12) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการพัฒนาทางเลือกในการแก้ปัญหา ได้อย่างเหมาะสมเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพที่สุดในชั้นเรียน เป็นกระบวนการค้นหาคำตอบ อย่างเป็นระบบ มีแบบแผน มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน โดยอาศัยวิธีการที่เชื่อถือได้ เพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน เป็นการวิจัยโดยครูผู้สอนในห้องเรียนทำกับนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ โดย เป็นการแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การวิจัยในชั้นเรียน จึงเป็นการวิจัยที่ดำเนินการควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานของครู โดยมีครูเป็นผู้ทำการวิจัยและนำ ผลการวิจัยไปใช้ กล่าวคือ ครูเป็นนักวิจัยที่ทำหน้าที่ทั้งผลิตงานและบริโภคงานวิจัย

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2546: 5) ให้ความหมายการวิจัยแบบง่ายว่า เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยมีขอบเขตของเรื่องที่วิจัยไม่ใหญ่มากแล้วมีการสรุปผลการวิจัย เขียนเป็นรายงานผลการวิจัยที่สมบูรณ์และครอบคลุมประเด็นสำคัญ โดยการเขียนที่มีจำนวนหน้าไม่มากนัก เช่น อาจเป็นหนึ่งหน้าที่เรียกว่า การวิจัยหน้าเดียวหรือแผ่นเดียว (สุภานี ชื่นจิต, 2546: 26) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนหมายถึง กระบวนการของครูในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชั้นเรียนในเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องทำการวิจัยไปพร้อม ๆ กับการเรียนการสอนของครู

รัตนา ศรีเหรียญ (2547: 22-23) การวิจัยในชั้นเรียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าเป็นครั้งไป หรือเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ผลการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) ที่ค้นพบนี้ไม่สามารถนำไปใช้อ้างอิงกับกลุ่มอื่น ๆ ได้เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในวงจำกัด หรือเป็นปัญหาเฉพาะที่ เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน บางอย่างที่ครูต้องการตอบคำถามมาอธิบายเฉพาะที่เกิดขึ้นในห้องที่ตนรับผิดชอบอยู่เท่านั้น ไม่เกี่ยวกับปัญหาของห้องเรียนอื่น ๆ การศึกษาปัญหาลักษณะนี้เราเรียกว่า การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นรูปแบบของการวิจัยที่ครูกำลังให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะสามารถนำไปใช้เพื่อการศึกษา และการวิจัยในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียนจึงกล่าวได้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นวิธีการที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นเพื่อช่วยให้ครูสามารถค้นพบว่ามีอะไรเกิดขึ้นในห้องเรียนบ้างและยังช่วยให้ครูได้ทราบข้อมูลที่จะนำไปใช้ เพื่อการพัฒนา การเรียนการสอนที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต (จรรยาพร ลำไย, 2547: 49) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ วิธีการ หรือนวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ เพื่อนำผลการศึกษานั้นมาแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จากการศึกษาความเป็นมาและความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน จากนักการศึกษาหลายท่าน จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกัน สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึงการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและปัญหาอื่น ๆ ในชั้นเรียน โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ หรือการสร้างนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนจากการจัดกระบวนการเรียนการสอน หรือครูต้องการที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

ความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน

กรมวิชาการ (2542: 3) ได้สรุปความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการวิจัย

2. เพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน

3. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู

4. เป็นการแสดงความก้าวหน้าวิชาชีพครูด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ

5. เป็นการส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการพัฒนาทางเลือกในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมด้วยตัวของครูผู้สอนเอง มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดผลดีที่สุดด้วยตัวของครูเอง ซึ่งการวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญ ดังนี้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544: 25) กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียนเกิดขึ้นเนื่องจาก มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนแล้วครูเกิดความคิดความต้องการหาทางแก้ไขหรือช่วยเหลือผู้เรียน โดยแสวงหาวิธีการและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน จุดเริ่มต้นที่แท้จริงของการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ที่ครูเป็นสำคัญเพราะปัญหาการเรียนรู้จะเกิดขึ้นในชั้นเรียนตลอดเวลา หากผู้สอนไม่สนใจต่อปัญหาการเรียนรู้เหล่านั้นก็จะไม่เกิดการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียนก็จะไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอนแต่ถ้าครูมีความรักความเมตตาต่อผู้เรียน อยากเห็นเขาเป็นคนดีคนเก่งและมีความสุข ครูต้องหาทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ช่วยเหลือพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพการวิจัยในชั้นเรียนก็จะเกิดขึ้น การวิจัยในชั้นเรียนเกิดขึ้นเพราะ “ความคิดและจิตใจของครู” ที่มีต่อความปรารถนาดีต่อผู้เรียน

ประกอบ มณีโรจน์ (2544: 2) ได้ให้ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้พัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2. ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพสูงขึ้น

3. ช่วยให้วงวิชาการของการเรียนการสอนก้าวหน้า มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

เพิ่มขึ้น

4. ช่วยให้วงการวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่สูงมากขึ้น เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป

5. ช่วยพัฒนาตัวครูและวิชาชีพครูไปพร้อม ๆ กัน

ชูศรี วงศ์รัตน์ะ วันทยา วงศ์ศิลปะภิรมย์ และศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2544: 12-13) ได้ให้ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

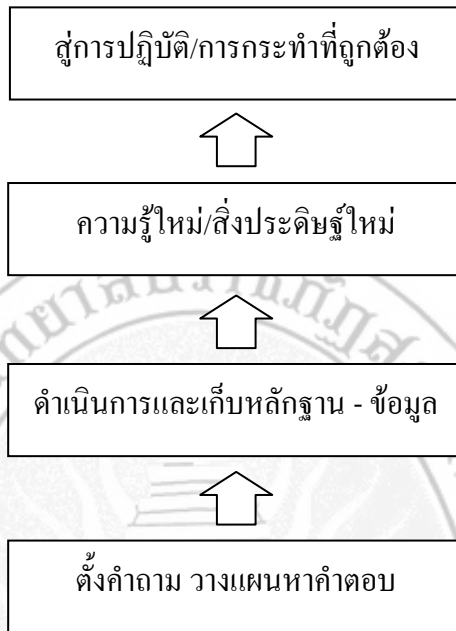
1. การวิจัยเป็นการหาความรู้ใหม่ ๆ หรือการหาคำตอบด้วยกระบวนการที่เชื่อถือได้
2. การวิจัยในชั้นเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาการปฏิบัติงานของครูเอง
3. ส่วนหนึ่งของการวิจัยในชั้นเรียนคือ การแก้ปัญหาที่พบในชั้นเรียนทันทีแต่อีกส่วน คือ การวางแผนการตั้งแต่นั้น จะทำให้ทุกคนมองเห็นปัญหา และเป้าหมายของโรงเรียนตรงกันทำให้ทุกคนสามารถปฏิบัติงานตามขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบได้อย่างมั่นใจ พร้อมทั้งให้ความร่วมมือแก่ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้งานทุกส่วน ทุกระบบในโรงเรียนขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กันสู่เป้าหมายที่ร่วมกันกำหนด

4. กระบวนการวิจัย เป็นกระบวนการที่ฝึกให้ผู้ศึกษาได้คิด และทำงานอย่างเป็นระบบ ฝึกการสร้างความรู้และพัฒนางานของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สุวิมล ว่องวานิช (2545: 24) ได้ให้ความสำคัญและความจำเป็นของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดังนี้

1. ให้โอกาสครูในการสร้างองค์ความรู้ ทักษะการทำวิจัย การประยุกต์ใช้ การตระหนักถึงทางเลือกที่เป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้ดีขึ้น
2. เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงหรือสะท้อนผลการทำงาน
3. เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติโดยตรง เนื่องจากช่วยพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ
4. ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และเกิดการเปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการวิจัยในที่ทำงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อองค์กร เนื่องจากนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติและการแก้ปัญหา
5. เป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติในการวิจัย ทำให้กระบวนการวิจัยมีความเป็นประชาธิปไตย ทำให้เกิดยอมรับในความรู้ของผู้ปฏิบัติ
6. ช่วยตรวจสอบวิธีการทำงานของครูที่มีประสิทธิผล
7. ทำให้ครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ปรีดา เบ็ญการ (2548: 44-45) กล่าวว่า ความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นการพัฒนาวิถีชีวิตครู ตามแผนภาพขั้นตอนการพัฒนา ดังภาพ 2 ดังต่อไปนี้

ภาพ 2 การพัฒนาชีวิตของครู
ที่มา: ปรีดา เบ็ญการ (2548: 45)

จากความสำคัญที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญ คือ เป็นการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอย่างทันที่ของครูผู้สอนด้วยเทคนิค วิธีการสอนใหม่ ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และครูเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนโรงเรียนเกิดการพัฒนามาตรฐาน

ประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนมีคุณประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนมากที่สุด คือ “การวิจัยโดยครูผู้สอน” เป็นคำกล่าวที่นักการศึกษาทุกคนเห็นพ้องต้องกัน ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ใช้หลักสูตรและการที่ครูผู้สอนจะนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตรได้นั้น ครูผู้สอนต้องอาศัยเครื่องมือที่เรียกว่า “การวิจัยในชั้นเรียน” ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน มีผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2540: 7) ได้สรุปว่า การที่ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีกับวงการการศึกษา เพราะคุณค่าหรือผลงานจากการคิดค้นนวัตกรรมการศึกษาขึ้นมาใช้ ได้ผลนั้น จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคลากรและหน่วยงานทางการศึกษา ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อนักเรียน เพราะนักเรียนในชั้นเรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกัน ดังนั้นครูจะต้องพยายามทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาให้กับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน จนในที่สุดมีพฤติกรรมตามที่พึงประสงค์

2. ประโยชน์ต่อครู ทำให้ครูมีการวางแผนการทำงานอย่างมีระบบในการวางแผนการทำงานที่ ทำประจำซึ่งได้แก่ วางแผนการสอน เลือกวิธีสอนที่เหมาะสม ประเมินผลงานเป็นระยะ โดยมีเป้าหมายชัดเจน ช่วยให้ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรม ปรับปรุงและพัฒนาวัตกรรมการ ให้เป็นที่ยอมรับ

3. ประโยชน์ต่อโรงเรียน ทำให้ความสัมพันธ์ของครูในโรงเรียนมีมากขึ้น มีการร่วมมือและปรึกษาหารือในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพราะครูในโรงเรียนมีความชำนาญต่างกัน เช่น ครูคณิตศาสตร์ ถนัดในการคำนวณ การนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ครูบรรณารักษ์ช่วยด้านการเขียนบรรณานุกรม ครูภาษาไทยช่วยตรวจสอบการสะกดคำ ครูภาษาอังกฤษช่วยด้านเอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ

4. ประโยชน์ต่อวงการศึกษาคือ ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนสามารถส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการของข้าราชการครู เพื่อขอเลื่อนระดับตำแหน่งทางวิชาการ เป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนาผลงานทางวิชาการอย่างไม่หยุดยั้ง ภาพลักษณ์ของผู้มีอาชีพครูจะดี เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง

กรมวิชาการ (2542 ก: 10-11). สรุปประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรยิ่งขึ้น เพราะครูสามารถใช้วัตกรรมการสอน เทคนิคการสอนหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพผ่านกระบวนการตรวจสอบที่เชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน

2. ทำให้ครูพัฒนางานตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะครูสามารถนำข้อมูลที่เป็นข้อค้นพบจากการวิจัยมาใช้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

3. ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมจนบรรลุศักยภาพสูงสุด เนื่องจากครูสามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงของผู้เรียนแต่ละคน

4. ทำให้ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ใช้ปรับปรุงพัฒนางาน บริหารและจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. ครูใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเสนอขอกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้น

6. ทำให้มีข้อมูลในการปรับปรุง หรือตัดแปลงงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามเป้าหมาย
อย่างเป็นระบบ

7. ทำให้มีแนวทางในการดำเนินงานหรือกำหนดนโยบายของหน่วยงานหรือองค์กร
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประโยชน์ต่าง ๆ ก็จะเกิดขึ้นมากมาย อาทิ

1. นักเรียนและการเรียนการสอนได้รับการพัฒนาอย่างมีระบบ

2. ส่งเสริมให้ครูส่วนใหญ่พัฒนาทักษะการทำวิจัย และเป็นพื้นฐานสู่การทำวิจัยขั้นสูงหรือ
เป็นครูนักวิจัยต่อไป

3. ครูมีผลงานทางวิชาการที่ชัดเจน ต่อเนื่อง เพื่อพัฒนางานและพัฒนาวิชาชีพ

4. ครูมีระบบและวิธีการทำงานอย่างครุมืออาชีพ เหมาะสมกับความเป็นวิชาชีพชั้นสูง

5. ส่งเสริมให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความเชื่อมั่นสูง

ยุทธพงษ์ กัวยวรรณ (2543: 21) กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนว่า เป็นการแสวงหา
ความรู้วิธีหนึ่งที่ทำให้ความเชื่อถือได้มาก ผลของการวิจัยจะนำมาใช้ประโยชน์ต่อมนุษยชาติมากมาย
สรุปได้ดังนี้

1. การทำวิจัยจะทำให้เกิดความรู้ใหม่ (New Knowledge) เพิ่มพูนวิทยาการของศาสตร์ต่าง ๆ
ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2. นำผลการวิจัยไปแก้ปัญหาได้ คำตอบที่ได้จากการทำวิจัยจะทำให้มั่นใจและนำผลการวิจัย
ไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ได้ เช่น นำผลการวิจัยไปใช้ในด้านสังคมศาสตร์หรือ
พฤติกรรมด้านการแพทย์ ด้านธุรกิจการค้า ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นต้น

3. ช่วยปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

4. ช่วยในการพิสูจน์ ตรวจสอบ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ต่าง ๆ

5. ช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ

6. ช่วยในการพยากรณ์สถานการณ์ ปรากฏการณ์ พฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

7. ผลที่ได้จะนำไปประกอบการตัดสินใจ

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544: 7) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. ช่วยให้ครูมีพลังอำนาจในการแก้ปัญหาในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น สามารถแก้ปัญหาในชั้นเรียน
ได้ทันทั่วทั้งและมีประสิทธิภาพ

2. ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น และจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ช่วยให้ครูทำงานได้อย่างเป็นระบบ ประสบความสำเร็จในการทำงาน มีความรู้สึกเป็น
เจ้าของและภาคภูมิใจในวิธีการที่นำมาใช้

4. ช่วยให้โรงเรียนสามารถกำหนดนโยบาย มาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
5. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการแก้ไขปัญหา และพัฒนาอย่างสมบูรณ์ เต็มศักยภาพทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

กองวิจัยทางการศึกษา (2545: 3) กล่าวว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
2. เป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนที่เป็นระบบด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
3. เป็นการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการวิจัย

4. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู
  5. เป็นการแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้มาจากการปฏิบัติ
- สาขารัฐ บัญช (2545: 15) กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนว่า

1. ครูทำวิจัยเพื่อหาคำตอบมาปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียน เป็นการหาข้อมูลและแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
2. สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ของผู้วิจัย
3. เพื่อเป็นผลงานในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2546: 7) ได้ระบุถึงประโยชน์จากการวิจัยแบบง่ายไว้ว่า การวิจัยแบบง่ายเป็นการวิจัยเล็ก ๆ ครูทำได้โดยสะดวก ใช้เวลาสั้น ๆ ไม่เพิ่มภาระแก่ครูมาก ถ้าครูส่วนใหญ่ให้ความสนใจใช้การวิจัยแบบง่ายเป็นเครื่องมือของการพัฒนาการเรียนการสอนได้

จากการศึกษาประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน สรุปได้ว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้วิชาชีพครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยในชั้นเรียนยังมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะครูต้องอาศัยพื้นฐานทางการศึกษาค้นคว้าวิจัยและทดลองเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ รวมทั้งการแก้ปัญหาทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

รูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2544: 8-10) ได้กล่าวถึงรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. การวิจัยโดยครูเพียงคนเดียว

การทำวิจัยปฏิบัติการลักษณะเช่นนี้ เป็นการวิจัยที่จัดทำขึ้นเมื่อครูพบปัญหาในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนแล้ว ครูต้องการที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้กระบวนการวิจัยด้วยตัวของครูเอง หรือครูที่ต้องการที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยขอความช่วยเหลือหรือมีผู้คอยให้คำปรึกษา

เป้าหมายการทำวิจัยก็เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการจัดการจัดการเรียนรู้ วิธีการสอนหรือสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียน โดยครูจะต้องพยายามค้นหาเทคนิค หรือวิธีการแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนมีความสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพที่มีอยู่ โดยอาจต้องอาศัยข้อมูลจากหลาย ๆ แห่ง ทั้งข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ผู้ปกครอง หรือสภาพแวดล้อมที่บ้าน ในขั้นตอนการทำงานทั้งหมดเป็นความสามารถที่จะใช้ข้อมูลและการแปลผลข้อมูลของครูเพียงคนเดียว การวิจัยประเภทนี้เรียกว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) โดยเน้นให้ครูใช้ห้องเรียนของตนเองเป็นเหมือนห้องทดลองกระทำการปรับปรุงทั้งการสอนและการเรียนของผู้เรียน ผู้ที่รับประโยชน์โดยตรง คือ ผู้เรียน ขณะเดียวกันยังส่งผลให้ครูได้พัฒนาการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย โดยรูปแบบการวิจัยสามารถศึกษาจากนักเรียนเพียงคนเดียว หรือศึกษาวิจัยทั้งห้องเรียน ซึ่งแล้วแต่ผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนนั่นเอง

2. การวิจัยในชั้นเรียนแบบร่วมมือ

การวิจัยในชั้นเรียนลักษณะนี้ เป็นการวิจัยที่จัดทำขึ้นเมื่อครู 2 คน พบปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน จากนั้นจึงวางแผนการทำวิจัยร่วมกัน ครูที่ทำวิจัยในลักษณะนี้อาจอยู่ในโรงเรียนเดียวกันหรือต่างโรงเรียนกันก็ได้ แต่ต้องมีปัญหาที่มุ่งแก้ไขเหมือนกันการวิจัยในชั้นเรียนแบบร่วมมือ จึงเป็นการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนหนึ่งชั้นเรียนหรือหลายชั้นเรียนก็ได้ การดำเนินการวิจัยอาจจะนำผู้ที่สามารถให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะมาร่วมในกระบวนการวิจัยด้วย เช่น ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ปกครอง เป็นต้น การวิจัยลักษณะนี้จะมีประโยชน์ที่จะช่วยพัฒนาทักษะการวิจัย และเทคนิคการดำเนินงานของครูผู้สอนด้วย เนื่องจากทีมวิจัยประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและมุมมองต่างกัน เป็นประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

3. การวิจัยในระดับโรงเรียน

การวิจัยในระดับโรงเรียนเป็นการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาของโรงเรียน โดย คณะวิจัย ประกอบด้วย คณะครู บุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะที่ปรึกษาจาก ภายนอก การวิจัยปฏิบัติการระดับโรงเรียนจะเน้นการปรับปรุง/พัฒนาโรงเรียนใน 3 ด้าน คือ การปรับปรุง หรือพัฒนาโรงเรียน การพัฒนานักเรียนและการเพิ่มพูนความรู้ของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ โดยมุ่งหวังให้ บุคลากรทุกคนของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการทำวิจัย การวิจัยในระดับโรงเรียนจะเอื้อต่อการทำงาน เป็นทีม มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้บุคลากรรับรู้ปัญหาของโรงเรียนอันจะนำไปสู่ การร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์และความสำเร็จของโรงเรียนต่อไป

อนงค์พร สถิตภาคีกุล (2544: 63-64) กล่าวว่า ครูผู้สอนสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียน ได้หลายแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าจะศึกษาอะไร และเพื่อประโยชน์ใด ดังนี้

1) การวิจัยสำรวจ เป็นการศึกษาลักษณะความเป็นจริง ตามสภาพจริงในเรื่องต่าง ๆ เพื่อ รวบรวมข้อมูลและรายงานลักษณะที่มีอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ เช่น สำรวจปัญหาการเรียนการสอน สำรองการใช้หลักสูตร เป็นต้น

2) การวิจัยหาความสัมพันธ์ เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป ว่ามีความสัมพันธ์หรือไม่ มีอิทธิพลต่อกันหรือไม่ เช่น การศึกษาวิธีสอนของครูกับผล การเรียนของนักเรียน

3) การวิจัยเปรียบเทียบ เป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรทั้ง 2 ตัวขึ้นไปว่า มีความแตกต่างกันหรือไม่ เช่น ศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนอ่านจับใจความ ภาษาอังกฤษว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน แตกต่างกันหรือไม่ เป็นต้น

4) การวิจัยทดลอง มี 2 ประเภท คือ การทดลองในสนามกับการทดลองในสภาพธรรมชาติ เช่น ทดลองกับนักเรียนขณะที่นักเรียนอยู่ในห้องปกติ และการทดลองในห้องปฏิบัติการ ซึ่งสามารถจัด และควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ได้ตามโครงการ

5) การวิจัยทดลองและพัฒนา เป็นการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่ต้องพัฒนา มีการสร้างผลงานบนรากฐานของผลการวิจัย นำผลงานที่สร้างขึ้นไปทดลองภาคสนามที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกับที่นำไปใช้จริง และมีการแก้ไขผลงานเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่ได้พบในการทดลอง ภาคสนาม จนกระทั่งผลงานที่สร้างขึ้นบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้

สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์ (2544: 27-38) ได้ให้รูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน อย่างง่าย ๆ มี 2 วิธี คือ

1) การวิจัยแบบไม่เป็นทางการ มี 2 รูปแบบ คือ

1.1) แบบแผ่นเดียว เป็นการวิจัยที่ไม่มีขั้นตอนในการเขียน มีการกำหนดในการเขียนอย่างง่าย เป็นการรายงานที่กระชับแต่มีสาระครบของงานวิจัย คือ สํารวจและวิเคราะห์ปัญหาการวางแผน กำหนดคนวัดกรรม มีวิธีการดำเนินงาน และสรุปผลการดำเนินงาน

1.2) แบบเป็นระบบกึ่งรูปแบบ เป็นการวิจัยที่มีระบบขั้นตอนอย่างง่าย ๆ กำหนดด้วยกรอบความคิดและกระบวนการพัฒนา กรอบแนวคิด ประกอบด้วย คุณภาพที่ต้องพัฒนา และการแสดงออกของผู้เรียน โดยระดับคุณภาพที่ต้องพัฒนาเป็นส่วนที่ได้จากการสำรวจปัญหาในชั้นเรียนที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนหรือปัจจัยอื่นที่ส่งผลกระทบต่อผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะแสดงออกในระดับต่าง ๆ เพื่อแสดงถึงการพัฒนาเป็นระดับ ๆ ส่วนการแสดงออกของผู้เรียน คือ ส่วนที่ผู้วิจัยตั้งวัตถุประสงค์ที่ผู้เรียนจะพัฒนาสู่พฤติกรรมดังกล่าวไว้

2) การวิจัยแบบเป็นทางการ ลักษณะการวิจัยในชั้นเรียนจะมี 5 บท สามารถปรับแบบแผนที่เป็นระบบยึดหลักทฤษฎี และอ้างอิงสถิติที่ซับซ้อนลงให้เหมาะสมกับงานวิจัยในชั้นเรียนได้ ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างของการเขียนรายงานการวิจัย 3 ส่วน ดังนี้

2.1) ส่วนนำ ประกอบด้วย

2.1.1) ปก

2.1.2) ปกใน

2.1.3) บทคัดย่อ

2.1.4) กิตติกรรมประกาศ

2.1.5) สารบัญ

2.1.6) ส่วนเนื้อหา

2.2) ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย

2.2.1) บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

- 2.2.2) บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กรอบความคิดการวิจัย
- 2.2.3) บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย
ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
การเก็บรวบรวมข้อมูล
การวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.2.4) บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.2.5) บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
สรุปผลการวิจัย
อภิปรายผล
ข้อเสนอแนะ

2.3) ส่วนอ้างอิง

2.3.1) บรรณานุกรม

2.3.2) ภาคผนวก

ลักษณะ โครงสร้างที่นำเสนอ เป็นเพียงลักษณะทั่วไปของการเขียนรายงานการวิจัย สามารถปรับได้ตามความเหมาะสม ไม่จำเป็นที่จะต้องมีครบทุกหัวข้อ หรือ 5 บท บางครั้งเราจะพบงานวิจัยที่มี 4 บทนั้นไม่ใช่เป็นสิ่งสำคัญ ความสำคัญคือความสมบูรณ์ของสารงานวิจัย

เมื่อทราบโครงสร้างของงานแล้ว ต้องพิจารณารายละเอียดของส่วนประกอบต่าง ๆ ดังนี้
ส่วนนำ

ปกหน้า เป็นส่วนที่บอกชื่อเรื่อง ชื่อผู้ทำวิจัย ชื่อสถานที่ทำงาน

ปกใน มีส่วนประกอบทุกอย่างเหมือนปกหน้า

บทคัดย่อ ส่วนนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นส่วนที่บอกชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย ปีที่ทำวิจัย ส่วนที่สอง เป็นการสรุปสาระของการวิจัย

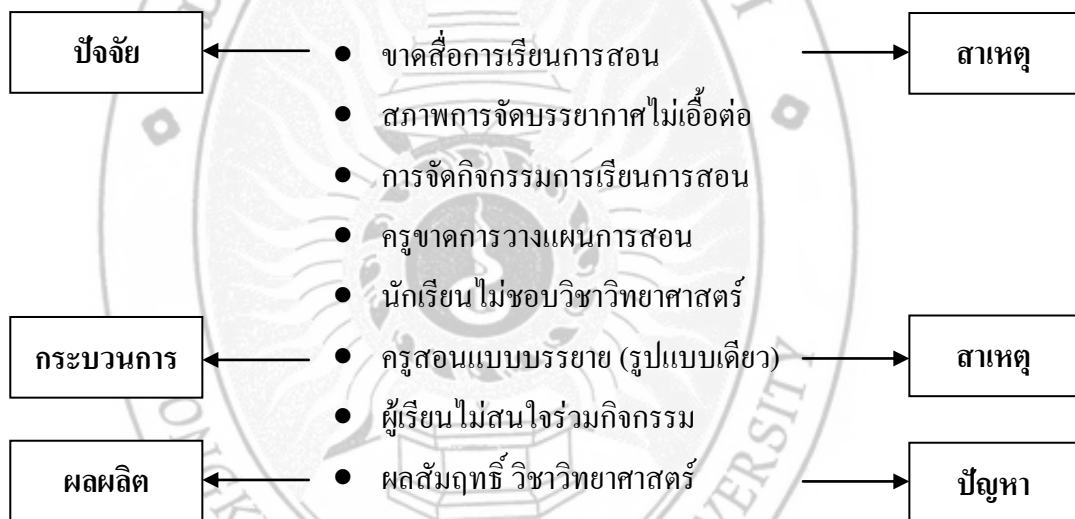
กิตติกรรมประกาศ หมายถึง ส่วนที่ผู้วิจัยเขียนกล่าวขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยเหลือ ทำให้งานวิจัยสำเร็จ

สารบัญ ระบุหัวข้อเรื่องของการวิจัย ถ้าวิจัยเรื่องใดมีการนำเสนอตารางหรือรูปภาพควรมีสารบัญตาราง หรือสารบัญรูปภาพด้วย

ส่วนเนื้อหา

บทที่ 1 บทนำ

1) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา หมายถึง ความเป็นมาของปัญหาที่ได้มาจากการรวบรวมปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนการสอน แล้วนำมาวิเคราะห์สาเหตุ และสรุปว่ามีความจำเป็นหรือสำคัญอย่างไรในการที่จะต้องแก้ปัญหาดังกล่าว สิ่งสำคัญในการวิเคราะห์ปัญหาครุอย่าสับสนกับปัญหา คิดว่าปัญหาจะเกิดจากสาเหตุเฉพาะผู้เรียนเท่านั้น ครูจะต้องมองอย่างกว้างขวาง เพราะบางครั้งอาจเกิดจากวิธีสอนของครูเองหรือจากเหตุปัจจัยอื่น เช่น สื่อ สิ่งแวดล้อม ระบบบริหาร เป็นต้น และในส่วนนี้สิ่งที่ครูจะต้องจำแนกแยกแยะให้ออกคือ อะไรคือปัญหา อะไรคือสาเหตุ เพราะถ้าครูนำสาเหตุมาเป็นปัญหาจะส่งผลต่อการสร้างนวัตกรรม เพื่อความชัดเจนขอเสนอเปรียบเทียบเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

ภาพ 3 การเปรียบเทียบเชิงวิเคราะห์ปัญหากับสาเหตุ

ที่มา: สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์ (2544: 34)

2) วัตถุประสงค์ของการวิจัย หมายถึง การอธิบายว่าทำไมถึงทำวิจัยในเรื่องนี้ เพื่ออะไร ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับปัญหา เพราะเป็นตัวบ่งชี้ในการแก้ปัญหาของงานวิจัย ควรเรียบเรียงเขียนเป็นข้อ ๆ เขียนให้ชัดเจน กระชับ ตรงประเด็น จำนวนข้อไม่ต้องกังวล เพราะงานวิจัยบางเรื่องมีจุดประสงค์เพียงข้อเดียวก็ได้ ถ้าครอบคลุมกับสาระของปัญหาทั้งหมด

3) ขอบเขตของการวิจัย มีหลายด้าน ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของงานวิจัยแต่ละเรื่อง ได้แก่

3.1) ประชากร หมายถึง กลุ่มที่เราใช้วิจัย เช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 เป็นต้น ในการวิจัยในชั้นเรียน ส่วนใหญ่จะใช้ประชากรเพราะชี้ชัดเจาะจงลงไปว่า เป้าหมายคือผู้เรียนกลุ่มไหน เราไม่ได้แค่เป็นตัวแทนหรือกลุ่มตัวอย่าง

3.2) เนื้อหา หมายถึง ส่วนที่อธิบายว่าพัฒนาเรื่องอะไร เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

3.3) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร หมายถึง สิ่งที่เป็นนวัตกรรมหรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหา เช่น สื่อการเรียน วิทยาศาสตร์ แบบฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

ตัวแปรตาม หมายถึง ผลที่เกิดจากการใช้นวัตกรรม เช่น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ในระดับสูง เป็นต้น

4) สมมุติฐาน หมายถึง การคาดคะเนผลการวิจัย เช่น เมื่อนักเรียนใช้แบบฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูงขึ้น

5) นิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

บทที่ 2 บทเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้ตามหลักการวิจัยตามแบบแผนจะกล่าวอ้างแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่สร้างความเชื่อถือของงานวิจัย ในกรณีที่เป็นงานวิจัยในชั้นเรียนครูผู้วิจัยสามารถใช้ประสบการณ์ที่รวบรวมไว้เป็นข้อมูลที่บ่งชี้พฤติกรรมผู้เรียนที่ได้จากการสังเกตสัมพันธ์กับปัญหาอ้างอิงได้ แต่ถ้าใครจะอ้างอิงทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อเสริมงานวิจัยให้ชัดเจนน่าเชื่อถือยิ่งขึ้นนับว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องกล่าวอ้างมากมายพยายามท่องไว้ว่า มันคือวิจัยในชั้นเรียนแก่นแท้ของงานวิจัย คือ พัฒนาผู้เรียน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

บทนี้เป็นส่วนที่อธิบายว่าดำเนินการอย่างไร ประกอบด้วย

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย หมายถึง กลุ่มนักเรียนหรือนักเรียนที่เราต้องการแก้ปัญหา เช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนบ้านทุ่งเสี้ยว (นวรรัฐ) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 23 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หมายถึง สิ่งที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือที่เรียกว่า นวัตกรรม ซึ่งรวมทั้งเครื่องมือแบบบันทึกต่าง ๆ ด้วย เช่น แบบทดสอบ แบบบันทึก การสังเกต แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง วิธีการได้มาซึ่งข้อมูลที่เราต้องการใช้อธิบายงานวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยในชั้นเรียนใช้กระบวนการอย่างง่าย ๆ เช่น การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการทดสอบ กระบวนการดังกล่าวสามารถปฏิบัติควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ เป็นต้น

4) การวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้มาตีความและเปรียบเทียบเพื่อนำไปสู่การสรุปผล อาจใช้สถิติอย่างง่าย ๆ ก็ได้

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อแสดงผลการวิจัยอย่างละเอียดชัดเจน ใช้วิธีการอธิบายอย่างง่าย ๆ หรืออาจใช้ตารางกราฟ แผนภูมิ ประกอบการอธิบาย

บทที่ 5 บทสรุปอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย เป็นส่วนที่อธิบายสรุปผลการวิจัยทั้งหมด ลักษณะการย่อหรือร้อยเรียงบทที่ 1 ถึงบทที่ 4 ให้มีความกระชับเข้าใจง่าย

อภิปรายผลการวิจัย หมายถึง การอธิบายการดำเนินการวิจัยทั้งในด้านเชิงวิเคราะห์ เชื้อไข ปัจจัย หรือข้อจำกัดในการวิจัย

ข้อเสนอแนะ หมายถึง การเสนอแนวคิดในการนำผลการวิจัยดังกล่าวไปใช้ หรือเสนอแนวคิดเพิ่มเติมในการใช้ครั้งต่อไป ทั้งนี้จะต้องอยู่บนพื้นฐานที่สืบต่องานวิจัยเดิม

ส่วนอ้างอิง

1) บรรณานุกรม เป็นส่วนสำคัญถือเป็นจริยธรรมของนักวิจัยเมื่อนำข้อความแนวคิดของใครมาใช้กล่าวอ้างอิงในเนื้อหาของงานวิจัยแล้วควรเขียนไว้ในบรรณานุกรมด้วย

2) ภาคผนวก เป็นส่วนที่นำเสนอตัวอย่างของเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลหรืออื่น ๆ ผู้ที่วิจัยต้องการนำเสนอเพิ่มเติมให้เห็นที่มาของงานวิจัย

กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

สัมมา รณนิตย (2544: 16-19) ได้เสนอกระบวนการวิจัย เป็นลำดับ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการวางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ระบุปัญหาที่จะต้องแก้ไขหรือพัฒนา สามารถดำเนินการได้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ควรจะเป็น เมื่อครูพบปัญหาจากการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาแล้ว หากมีหลายปัญหาก็ควรจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยพิจารณาจากความรุนแรงของปัญหาว่าปัญหาใดควรได้รับการแก้ไขหรือพัฒนา

2. การศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หลังจากสำรวจวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนจนสามารถกำหนดปัญหาที่ต้องการแก้ไขได้แล้ว ครูหรือผู้สอนควรศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนรายการงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เลือกไว้ เพื่อให้เกิดแนวคิดที่จะสามารถนำไปสู่วิธีการแก้ปัญหา การใช้หรือพัฒนานวัตกรรมการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา เมื่อครูหรือผู้สอนได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่จะดำเนินการไม่ว่าจะเป็นวารสาร บทความ ตำรา หลักสูตร ผลงานวิจัย คู่มือ แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนประสบการณ์ของครูเอง รวบรวมและสังเคราะห์เนื้อหาเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยแล้วนำไปสู่การกำหนดสมมติฐานในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นการคาดการณ์ถึงผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาย่างมีเหตุผลใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด มีการกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้คำจำกัดความ กำหนดแหล่งตัวแปรและการจัดเก็บข้อมูล

4. การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมการศึกษา ในขั้นตอนนี้ครูหรือผู้สอนที่ทำการวิจัยจะต้องพิจารณาเลือกใช้หรือพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสมกับปัญหาการวิจัยของตนเอง โดยอาศัยการศึกษา เอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนที่ 2 ประกอบการพิจารณาเลือกใช้หรือพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

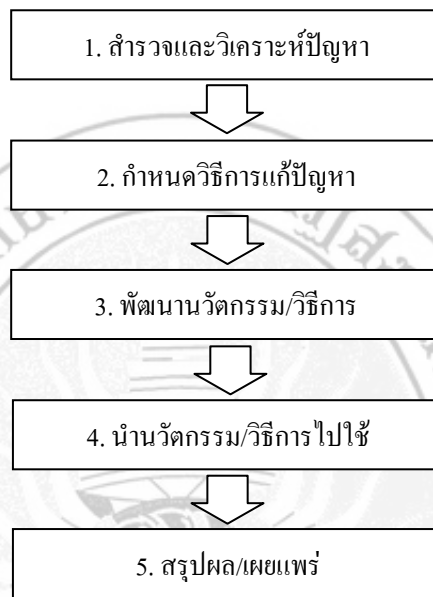
5. การออกแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัยเป็นการกำหนดวิธีการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้

6. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต การเลือกใช้เครื่องมือต่าง ๆ จะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวิธีการวิจัยของตนเองที่ได้ออกแบบเอาไว้

7. การใช้นวัตกรรม การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากสร้างและพัฒนาเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูลแล้ว ในขั้นตอนนี้จะไปครุจะนำนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ แล้วใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติหรือการวิเคราะห์เนื้อหา

8. การเขียนรายงานการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัยเป็นการนำเสนอการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมาทั้งหมดอย่างมีระบบแบบแผน ตั้งแต่ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานหรือแนวคิดที่สำคัญในการทำวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยและเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ชาตรี เกิดธรรม (2544: 16) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และเป็นระบบ มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู ลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ เริ่มต้นจากการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา กำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา พัฒนานวัตกรรมหรือเทคนิควิธีการ นำนวัตกรรมหรือวิธีการ ไปใช้และสรุปผล ดังภาพ 5 ดังนี้

ภาพ 4 กระบวนการวิจัย
ที่มา: ชาตรี เกิดธรรม (2544: 16)

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจและวิเคราะห์ปัญหา

เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการวางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนเป็นการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของครูว่ามีปัญหาอะไรบ้าง แล้ววิเคราะห์หาว่าปัญหาเหล่านั้นมีสาเหตุมาจากอะไร และจะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขสภาพการปฏิบัติงานในส่วนใดได้บ้าง ซึ่งครูสามารถสำรวจได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน การสำรวจพฤติกรรมนักเรียน การสังเกตของครูและข้อมูลจากการประเมินของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้ครูพบปัญหา ข้อสงสัยที่เกิดขึ้นทั้งจากผู้เรียน ครูและกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในวิชาวิทยาศาสตร์
2. ผู้เรียนไม่ชอบเรียนคณิตศาสตร์
3. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษต่ำ
4. ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถทำโจทย์คณิตศาสตร์ได้
5. ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดความรับผิดชอบในตนเอง

6. ครูสอนอย่างเคร่งเครียด ผู้เรียนไม่สนุก ไม่มีความสุขในการเรียน
  7. ครูขาดทักษะและเทคนิคในการสอนปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์
  8. ครูไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  9. ครูไม่ได้จัดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เป็นต้น
- ขั้นตอนนี้ จะนำไปสู่ปัญหาของการวิจัยแหล่งข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดวิธีการแก้ปัญหา

เป็นขั้นตอนสำหรับการกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการและวางแผนเพื่อลงมือปฏิบัติ (Action) ในการค้นหาคำตอบหรือพัฒนานวัตกรรม และการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา โดยจะต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น วารสาร บทความ หลักสูตร ผลการวิจัย หลักแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนประสบการณ์ของครูเอง เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ทราบว่าปัญหาที่คล้ายกับปัญหาของเราเองมีผู้ใดศึกษาไว้บ้าง ใช้วิธีการใดแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาเป็นอย่างไร จะทำให้สามารถเลือกแนวทางในการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมได้ถูกต้องและชัดเจนขึ้น โดยใช้วิธีการสอนแบบใหม่ หรือการใช้นวัตกรรมเข้ามาช่วยในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของครู เช่น เอกสารประกอบการสอน สื่อการสอน บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ฐานข้อมูลการเรียนรู้ (CBL) การเรียนแบบร่วมมือ เป็นต้น ขั้นนี้จะนำไปสู่ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์/ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนานวัตกรรม/วิธีการ

จากขั้นตอนที่ 2 จะได้ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ซึ่งอาจจะเป็นวิธีการหรือนวัตกรรมก็ได้ ในขั้นนี้ต้องกำหนดวิธีการหรือสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาแล้วดำเนินการหาคุณภาพของวิธีการหรือนวัตกรรมจากผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ เช่น ถ้าจะสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ก็จะต้องศึกษาค้นคว้าวิธีการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้เสร็จเรียบร้อย นำไปให้เพื่อนครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญทางคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเนื้อหา ด้านเทคนิคการนำเสนอ เป็นต้น เพื่อนำข้อคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อเตรียมนำไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนนี้ จะนำไปสู่ตัวแปรที่ศึกษา และวิธีการที่จะพัฒนาหรือแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 นำนวัตกรรมหรือวิธีการไปใช้

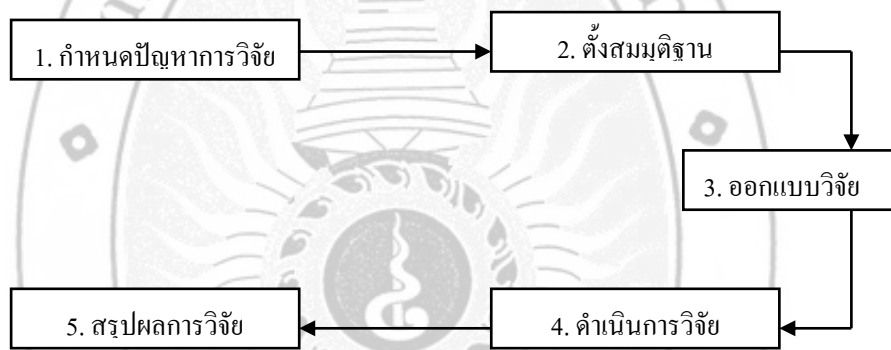
ขั้นตอนนี้จะเป็นการนำนวัตกรรมหรือวิธีการที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 3 ไปทดลองใช้โดยระบุขั้นตอนในการทดลองใช้ว่า ทดลองกับใคร เมื่อไร อย่างไร และจะมีวิธีการเก็บข้อมูลอย่างไร เช่น ทดสอบความรู้หรือสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนก่อนนำไปใช้ เมื่อนำไปใช้แล้วทดสอบความรู้หรือสังเกตพฤติกรรมอีกระยะหนึ่ง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงความรู้หรือพฤติกรรมของผู้เรียนต่อไป เป็นต้น

ขั้นตอนนี้ต้องมีเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล
ขั้นตอนที่ 5 สรุปผล/เผยแพร่

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับข้อมูล
ที่รวบรวมได้ แล้วสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ถ้ายังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตามที่ต้องการก็จะต้อง
ทำการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการใหม่ จนสามารถแก้ปัญหาได้ตามที่ต้องการ
ก็เขียนสรุปผลการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 4 เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อไป

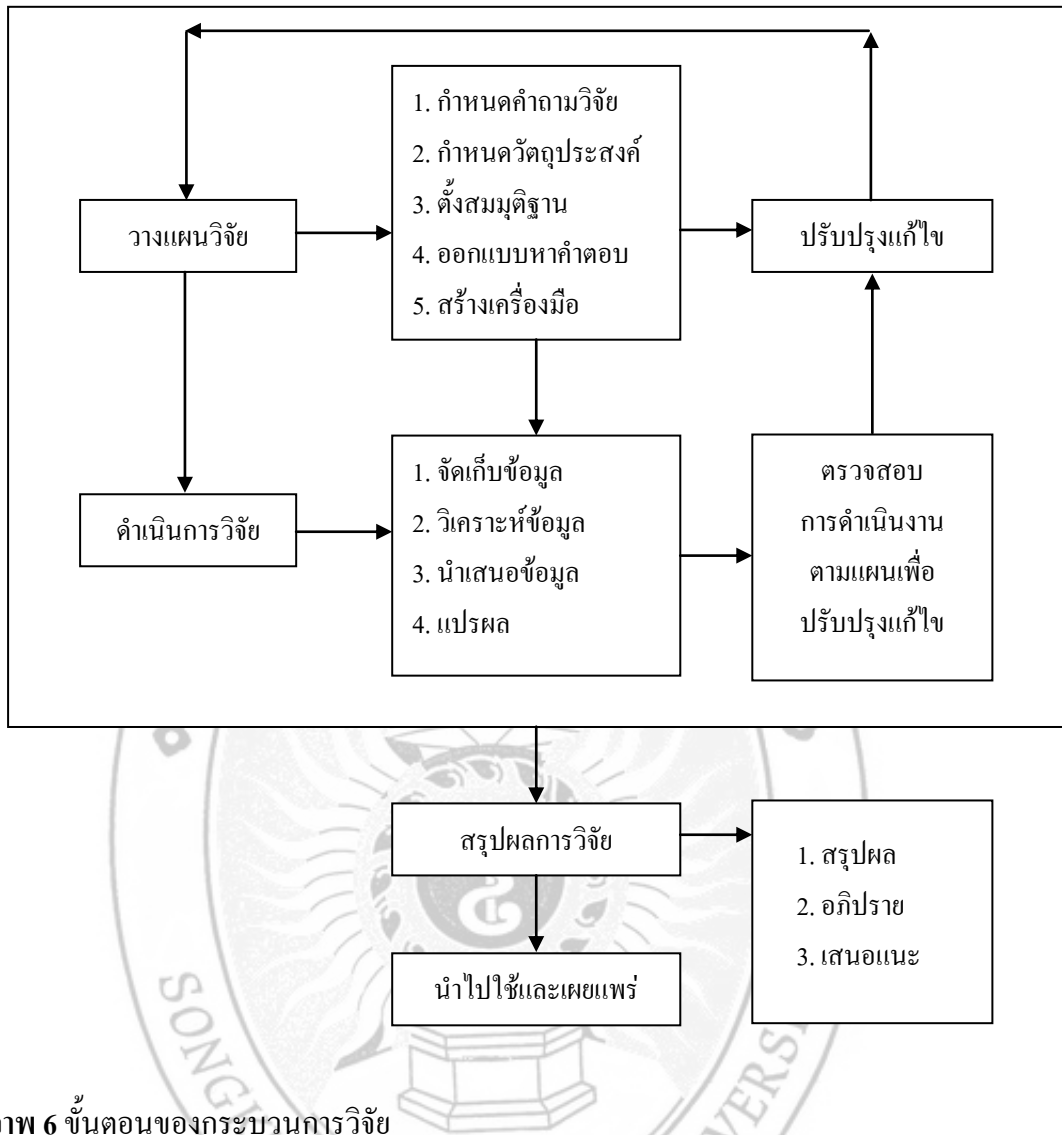
ขั้นตอนนี้ จะได้ผลการวิจัยที่จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนหรือการแก้ไข
ปัญหาการเรียนการสอนต่อไป

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2544: 11) ได้เสนอกระบวนการที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัย
ปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) ซึ่งมีระบบขั้นตอน ดังนี้

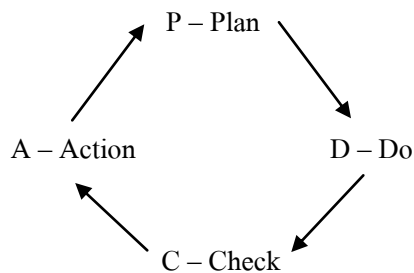
ภาพ 5 การวิจัยในชั้นเรียนตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์

จากภาพ 7 ขั้นตอนของกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน พบว่าขั้น 1 2 และ 3 คือ ขั้นวางแผนวิจัย
ขั้น 4 คือ การดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูล และแปลผล
ในขั้นนี้มีการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนเพื่อปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยควรนำไปปรับปรุงลงมือปฏิบัติ
เมื่อปรับปรุงแล้วก็มีการตรวจสอบหากยังพบข้อแก้ไข ก็วางแผนดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่าง
ต่อเนื่อง ขั้น 5 คือ การสรุปผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการสร้างความรู้ใหม่ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่
จากนั้นจึงนำความรู้ไปใช้ โดยสรุปแล้วขั้นตอนกระบวนการวิจัย เป็นดังนี้

ภาพ 6 ขั้นตอนของกระบวนการวิจัย

เมื่อนำกระบวนการวิจัยในแผนภาพข้างต้นไปเปรียบเทียบกับวงจรเดมมิง (Deming) ซึ่งเป็นวงจรในการพัฒนาคุณภาพงาน เป็นวงจรที่คนทั่วไปรู้จัก คือ PDCA ดังแผนภาพที่ 9

ภาพ 7 วงจร PDCA

ผลการเปรียบเทียบระหว่างขั้นตอนของกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนด้วยวิธีการวิทยาศาสตร์กับวงจร PDCA พบว่ามีความเหมือนที่สอดคล้องกันดังนี้

1. วางแผนวิจัย คือ P - Plan
2. ดำเนินการวิจัย คือ D - Do
3. ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผน คือ C - Check
4. ปรับปรุงแก้ไข A - Action

PDCA เป็นวงจรพัฒนาคุณภาพงาน เป็นวงจรพัฒนาพื้นฐานหลักของการพัฒนาคุณภาพทั้งระบบ (Total Quality Management: TQM) ผู้ที่คิดค้นกระบวนการหรือวงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA คือ Shewhart นักวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกัน แต่ Deming ได้นำไปเผยแพร่ที่ประเทศญี่ปุ่นจนประสบผลสำเร็จ สามารถผลักดันให้ญี่ปุ่นเป็นประเทศมหาอำนาจของโลก คนทั่วไปจึงรู้จักวงจร PDCA จากการเผยแพร่ของ Deming จึงเรียกว่า “วงจร Deming” วงจร PDCA ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. วางแผน (Plan - P) คือการทำงานใด ๆ ต้องมีขั้นตอนวางแผน เพราะทำให้มีความมั่นใจว่าทำงานได้สำเร็จ เช่น การวางแผนสอน วางแผนการวิจัย หัวข้อที่ใช้ในการวางแผนคือ วางแผนในหัวข้อต่อไปนี้ 1) ทำทำไม 2) ทำอะไร 3) ใครทำ 4) ทำเวลาใด 5) ทำที่ไหน 6) ทำอย่างไร 7) ใช้งบประมาณเท่าไร การวางแผนการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวางแผนตามคำถาม ต่อไปนี้ why, what, และ how

2. การปฏิบัติ (Do - D) เป็นขั้นของการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การปฏิบัติวิจัยในชั้นเรียนตามแผนวิจัย คือ การลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัยที่ตั้งไว้ในแผน

3. ตรวจสอบ (Check - C) เป็นขั้นตอนของการประเมินการทำงานว่า เป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีเรื่องอะไรปฏิบัติได้ตามแผน มีเรื่องอะไรไม่สามารถปฏิบัติได้ตามแผน หรือปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล การตรวจสอบนี้จะได้สิ่งที่สำเร็จตามแผนและสิ่งที่เป็นข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข

4. การปรับปรุงแก้ไข (Action - A) เป็นขั้นตอนของการนำข้อบกพร่องมาวางแผน เพื่อปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องแล้วลงมือแก้ไข ซึ่งในขั้นนี้อาจพบว่าประสบความสำเร็จ หรืออาจพบว่ามีข้อบกพร่องอีก ผู้วิจัยหรือผู้ทำงานก็ต้องตรวจสอบเนื้อหาเพื่อแก้ไขแล้วนำไปแก้ไขอีกต่อไป งานของการวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการทำไปเรื่อย ๆ ไม่มีการหยุด การทำวิจัยไปเรื่อย ๆ เป็นการพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

วงจร PDCA เป็นกระบวนการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน เป็นการเรียนการสอน ดังนั้น การวิจัยในชั้นเรียนด้วยการใช้วงจร PDCA จึงต้องเริ่มที่ละขั้น PDCA เคลื่อนหมุนไปเรื่อย ๆ ในแต่ละขั้นหรือแต่ละตัวของวงจรก็จะต้องมีวงจร P → D → C → A

ปัญหา แสตนทรี (2545: 7-8) ได้แบ่งกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. วางแผน (Plan) เป็นการกำหนดการทำงานที่ใช้ผลของการวิเคราะห์และกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข ป้องกัน หรือพัฒนา มาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติงาน เช่น ครูกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการทำวิจัยได้แล้วก็ทำการวิเคราะห์ปัญหาที่แท้จริง เลือกแนวทางการแก้ปัญหา รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมสำหรับใช้ในการแก้ปัญหา หลังจากนั้นจึงจัดทำแผนการสอนที่มีการนำนวัตกรรมไปใช้แก้ปัญหา แล้วจึงทำการวัดและประเมินผลการใช้นวัตกรรม เป็นต้น ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าในขั้นการวางแผนนี้ ครูต้องคิดวางแผนเพื่อทำกิจกรรมต่อไปนี้คือ กำหนดปัญหา เลือกนวัตกรรมและนำนวัตกรรมไปใช้

2. ปฏิบัติตามแผน (Act) หลังจากที่ครูจัดทำแผนวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูนำแผนที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติ ซึ่งในกรณีของครูหมายถึง การนำแผนที่ได้ในข้อ 1 ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดการเรียนการสอนที่มีการใช้นวัตกรรมที่เลือกแล้วไปแก้ปัญหาขณะที่จัดการเรียนสอนนั่นเอง

3. สังเกตผลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน (Observe) ขั้นตอนนี้ครูจะทำการสังเกตผลการปฏิบัติงานของตน พร้อมทั้งมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการใช้นวัตกรรม วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลที่ได้จากการใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหานั้น ๆ

4. สะท้อนความคิด (Reflect) ในขั้นตอนนี้ ครูจะนำผลที่ได้จากการใช้นวัตกรรมมาแปลผลอภิปรายผล โดยให้ผู้มีส่วนร่วมได้วิพากษ์วิจารณ์ ผลสรุปที่ได้จากขั้นตอนนี้จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของครู ซึ่งครูสามารถนำผลที่ได้ไปวางแผนการปฏิบัติงานของตนต่อไป

สุกัญ เทียนทอง (2546: 32 - 34) ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนแบบหน้าเดียวออกเป็น 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 บอกปัญหาของนักเรียน แบ่งได้ 3 พวก คือ

1. ปัญหาด้านพฤติกรรม/ความประพฤติ เช่น การแต่งกายไม่เรียบร้อย ไว้ผมยาว พูดเสียงดัง หยาบคาย ก้าวร้าว สูบบุหรี่ ไม่มีระเบียบวินัย พูดสอดแทรก ชอบรังแกเพื่อน ฯลฯ

2. ปัญหาด้านวิชาการ เช่น สอบได้คะแนนน้อย อ่านหนังสือไม่คล่อง เขียนหนังสือไม่สวย พูดไม่ชัด ขาดทักษะการทำงาน แต่งประโยคไม่เป็น สรุปองค์ความรู้ไม่ได้ ฯลฯ

3. ปัญหาด้านจิตพิสัย เช่น ขาดความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ เชื่องซึม หงอยเหงา ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความกตัญญู กตเวทิต์ เจตคติต่อวิชาที่เรียน

ขั้นที่ 2 บอกวิธีแก้ปัญหา

วิธีแก้ปัญหา คือ การใช้นวัตกรรมประเภท สื่อ สิ่งประดิษฐ์ หรือ วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมต่อปัญหานั้น ๆ โดยครูตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมเอง หรือศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัญหาการสอนในปีที่ผ่านมา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อาจแก้ไขโดยใช้ศูนย์การเรียน

แบบเรียน โปรแกรม การเรียนแบบร่วมมือ นิทาน เพลง เกม การทดลอง แบบฝึกทักษะ ฯลฯ หรือ ปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากการสอน ในช่วงที่ผ่านไป นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ แก้โดยวิธีการสอน ซ่อมเสริม เช่น การสอนซ่อมเสริมโดยครู เพื่อนสอนเพื่อน พี่สอนน้อง ศึกษาด้วยตนเอง หนังสือ อ่านเพิ่มเติม วีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ฯลฯ

ขั้นที่ 3 จัดทำสื่อ/อุปกรณ์/แบบฝึก/นวัตกรรม

โดยทั่ว ๆ ไปมักจะใช้คำว่า สร้างนวัตกรรม ซึ่งอาจจะคิดว่าเป็นสื่อที่ยิ่งใหญ่ ยากแก่การจัดทำ ในที่นี้จะใช้คำว่า จัดทำสื่อ อุปกรณ์ แบบฝึก หรือนวัตกรรม ซึ่งทำให้เข้าใจดีขึ้นและรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ยัง เพราะครูได้จัดทำขึ้นมาแล้วในการสอนแต่ละวิชา ในการวิจัยในชั้นเรียนสื่อที่ทำขึ้นไม่จำเป็นต้อง ไปหาคุณภาพของสื่อ แต่สามารถนำแบบฝึกหรือข้อทดสอบที่จัดทำขึ้น ไปใช้ได้เลย มิฉะนั้นจะทำให้ เกิดความกังวลใจและรู้สึกว่า การวิจัยเป็นเรื่องยุ่งยาก ไม่อยากทำ

ขั้นที่ 4 ทดลองสอน/ลงมือแก้ปัญหา

การทดลองวิจัย จะทำตามวิธีดำเนินการซึ่งจะใช้เวลาในการวิจัย 2 ชั่วโมง หรือ 1 สัปดาห์ หรือ 1 เดือน ก็ได้ แต่ไม่ควรนานเกิน 2 เดือน เพราะการวิจัยในชั้นเรียนมักจะเป็นเรื่องสั้น ๆ เช่น การแก้ปัญหากระบวนการ การสังเกตโดยใช้แบบฝึกการสังเกต ซึ่งอาจจะมี 2-3 แบบฝึก สามารถ ดำเนินการให้เสร็จได้ภายใน 1-3 ชั่วโมงก็ได้ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างอาจจะเป็น 1 คน 2 คน หรือหลาย ๆ ห้องแล้วแต่กรณี

ขั้นที่ 5 วัดผล วิเคราะห์ สรุป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีหลายอย่าง เช่น แบบสังเกต แบบประเมิน แบบซักถาม แบบตรวจผลงาน แบบวัดเจตคติ แบบทดสอบ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าที่เป็นต้น การสรุปผลให้สรุปตามหัวข้อของวัตถุประสงค์ในการวิจัย อาจมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้

ขั้นที่ 6 เขียนรายงานสั้น ๆ หน้าเดียว

การเขียนรายงานให้สมบูรณ์ทั้ง 5 บท อาจต้องใช้เวลานาน ครูผู้สอนไม่ต้องกังวลเรื่องหน้า หรือรูปแบบการเขียนรายงาน เพราะสิ่งที่เรากำลังจะพูดถึงคือ รูปแบบการเขียนรายงานแบบไม่เป็นทางการ จึงเขียนแบบสั้น ๆ หน้าเดียว หรือกี่หน้าก็ได้ ขอให้เขียนแล้วอ่านรู้เรื่อง เข้าใจว่าครูกำลังทำอะไร ซึ่งจะช่วยให้สามารถทำวิจัยในปีหนึ่ง ๆ ได้หลายเรื่อง ผลประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและครู เมื่อทำการวิจัยหลาย ๆ เรื่องจนชำนาญแล้วก็สามารถทำเป็นแบบสมบูรณ์ที่มีหลายบทได้

Taba and Noel (อ้างถึงใน สุพัฒน์ มีสกุล, 2546: 10) ได้อธิบายกระบวนการวิจัยไว้ว่ามี 6 ขั้นตอน คือ

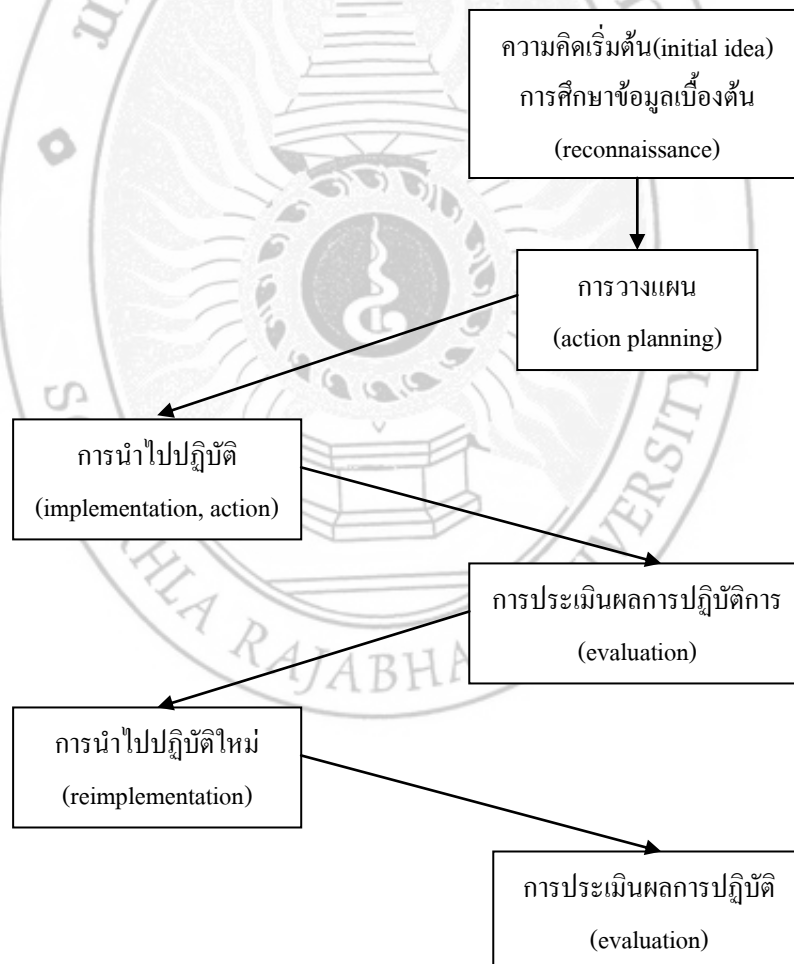
1. กำหนดปัญหาที่จะทำวิจัย
2. วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดปัญหาบางข้อให้ตรงกับปัญหา

3. กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่สำคัญ
4. รวบรวมและตีความข้อมูลเพื่อได้แนวความคิดที่ชัดเจนขึ้น
5. ดำเนินงาน
6. ประเมินผลที่ได้จากการดำเนินการ

ปริดา เบ็ญการ (2548: 31) การวิจัยปฏิบัติการมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ กล่าวคือ การวางแผน (บนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้จากการพินิจพิเคราะห์) การปฏิบัติ และการประเมินผลการปฏิบัติ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 นี้มีลักษณะต่อเนื่องกันเป็นเกลียว (Spiral) โดยผลการประเมินอาจนำไปสู่การวางแผนและทดลองปฏิบัติใหม่ จนกว่าจะบรรลุผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง ดังภาพ 4

ตามแนวคิดของ เลวิน (Lewin) นั้นมีรายละเอียดของกระบวนการที่เกี่ยวข้องซึ่ง เคมมิส ได้ปรับไว้ ดังภาพ 4 ต่อไปนี้

ภาพ 8 กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ เลวิน

ที่มา: Kemmis, 1980 อ้างถึงใน Elliot, 1991: 40

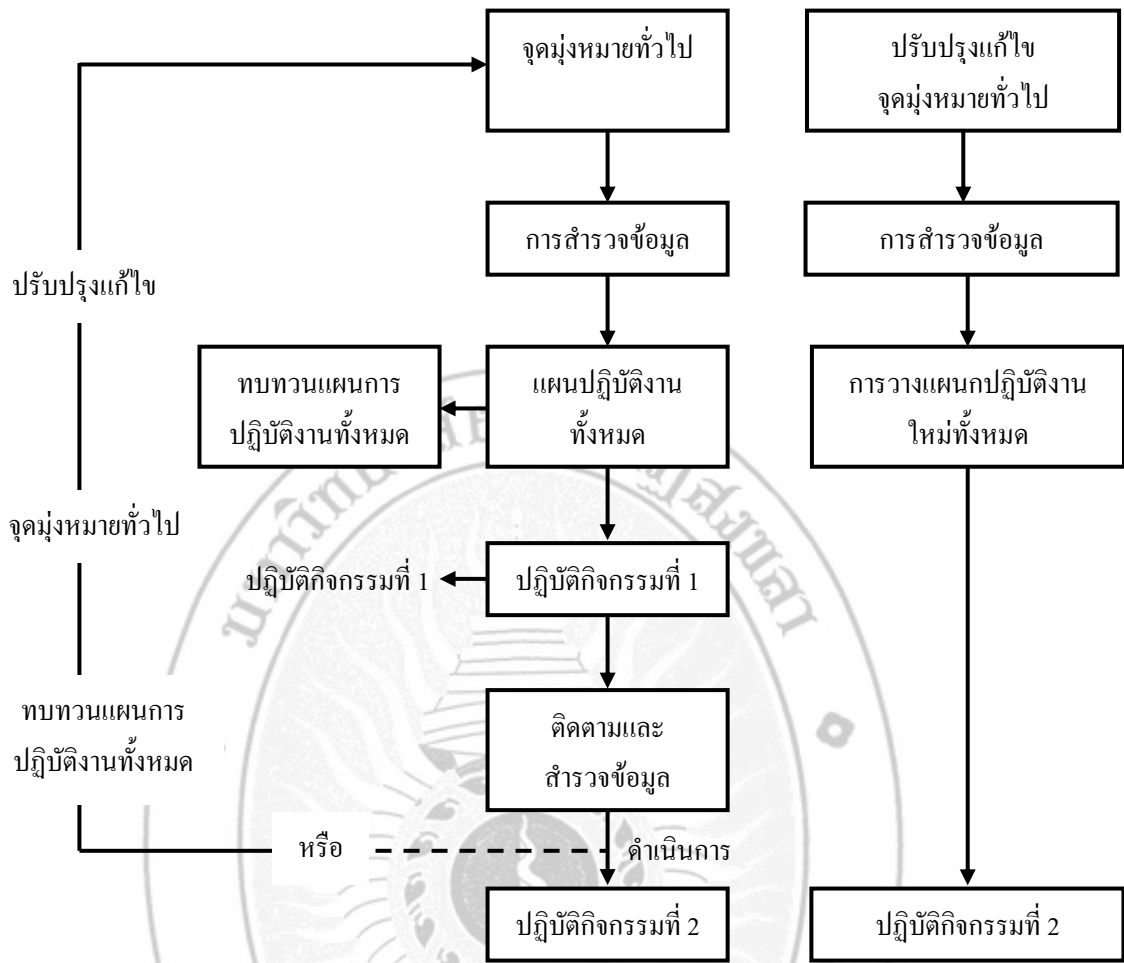
ปรีดา เบ็ญการ (2548: 31-35) กล่าวว่า กระบวนการวิจัยปฏิบัติการสรุปตามแนวคิดของ เลวิน (Lewin) จุดเริ่มต้นของแนวคิดในการวิจัยอาจเกิดมาจากความตระหนักในปัญหาที่คนในหน่วยงาน/องค์กรเผชิญอยู่หรือเกิดความคิดใหม่ ๆ ที่ต้องการทดลองปฏิบัติเพื่อพัฒนางาน โดยสิ่งสำคัญการวิจัยต้องเป็นความต้องการของคนภายในหน่วยงาน/องค์กรนั้น ๆ จากนั้นผู้วิจัยเริ่มทำความเข้าใจกับปัญหาและสภาพการณ์ให้ชัดเจน ซึ่งเลวิน เรียกขั้นตอนนี้ว่า “reconnaissance” เป็นการศึกษาข้อมูลขั้นต้นอย่างพิถีพิถันเพื่อให้เห็นภาพสถานการณ์ที่เป็นอยู่อย่างกระจ่างชัด เมื่อข้อมูลเพียงพอแล้วจึงเริ่มดำเนินการต่อไป ดังนี้

1. การวางแผนปฏิบัติ (Action plan) โดยพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องว่า สิ่งที่ต้องการเปลี่ยนแปลง/ปรับปรุง คืออะไร จะเปลี่ยนแปลง/ปรับปรุงอย่างไร มีขั้นตอนอย่างไร จะประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างไร จะต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง มีข้อควรคำนึงในแง่จริยธรรมอย่างไรบ้าง (เช่น การปฏิบัติทุกขั้นตอนเกิดขึ้นอย่างมีส่วนร่วมโดยเต็มใจหรือไม่ โดยชอบธรรมหรือไม่)

2. การทดลองปฏิบัติ (Action or implementation) ตามแผนที่กำหนดไว้จะประกอบด้วย การดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้ การกำกับดูแลวิธีการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผน

3. การประเมินการปฏิบัติ (Evaluation) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาผลจากการทดลองปฏิบัติ พิจารณาทั้งผลที่มุ่งหวังและผลข้างเคียงโดยพิจารณาจากข้อมูลหลาย ๆ ด้าน เพื่อช่วยให้ประเมินได้เที่ยงตรงมากที่สุด จากผลการประเมินผู้วิจัยนำมาสรุปเพื่อตัดสินใจว่าการปฏิบัตินั้นได้ผลน่าพอใจหรือควรทดลองใหม่ ถ้าต้องการทดลองปฏิบัติใหม่ต้องเริ่มต้นวงจรใหม่ในประเด็นปัญหาเดิม

เอบบัท (Ebbutt, 1985: 152-174) ได้วิเคราะห์ขั้นตอนหรือกระบวนการวิจัยปฏิบัติการของ เคมมิส และเอลลิต (Kemmis and Elliot) ว่าจากภาพประกอบแสดงขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการของ เลวิน (Lewin) ที่เคมมิสนำมาใช้ นั้น ไม่ใช่เป็นเพียงแต่การศึกษาข้อเท็จจริงที่มีอยู่ แต่ยังรวมถึงการศึกษาข้อเท็จจริงเพื่อนำไปประกอบการอภิปราย การหาข้อสรุป การกำหนดระยะเวลา การตรวจสอบความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการ ตามขั้นตอนที่พบว่า การที่ผู้วิจัยต้องการที่จะย้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้นอีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการวิจัยซ้ำตามขั้นตอนที่กระทำสำเร็จ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีความเป็นไปได้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับขณะดำเนินการ เอบบัท (Ebbutt) คิดว่าการปฏิบัติงานกระบวนการวิจัยปฏิบัติการนั้น มีความคล้ายคลึงกันอย่างมากกับแนวทางการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิต และการทำงานตามปกติของอวัยวะต่าง ๆ กล่าวคือ เมื่อสิ่งใดกระทำจนสำเร็จแล้วก็ไม่ต้องอาศัยการให้ข้อมูลย้อนกลับ ดังรูปแบบบันไดเวียน ซึ่ง เอบบัท (Ebbutt) กล่าวอ้างว่า บันไดเวียนไม่ใช่เรื่องที่มีประโยชน์สูงสุด แต่มีมากในเรื่องความเหมาะสมที่จะเข้าใจกระบวนการของการวิจัยปฏิบัติการคือคิดทำนองว่า กระบวนการวิจัย ประกอบด้วย ชุดของวงจรที่ต่อเนื่องกันหลาย ๆ ชุดแต่ละชุดทำให้มีความเป็นไปได้ในการให้สารสนเทศภายในและระหว่างวงจร ดังนั้นรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการที่ใช้ในการจัดการศึกษานั้นสามารถแสดงเป็นรูปแบบได้ ดังภาพ 6

ภาพ 9 กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ

ที่มา: Dave Ebbutt, "Education Action Research: Some General Concern and Specific Quibbles," In *Issues Education Research Qualitative Methods* (Great Britain: Taylor and Francis Ltd., 1985), 166.

จากที่กล่าวข้างต้น โดยสรุปแล้วกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอน
2. การหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขโดยการใช้นวัตกรรม
3. การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาและวางแผนการวิจัย
4. การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. การเขียนรายงานการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้

การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะครูสามารถใช้ข้อมูลหรือนวัตกรรมใหม่ที่ค้นพบในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามที่ต้องการ ซึ่งการนำไปใช้ดังกล่าว ทำให้การวิจัยในชั้นเรียนมีความสมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ดังนี้

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2542: 10-14) ระบุไว้ว่า

1. ความสำคัญของการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ ดังนี้

1.1 ทำให้การจัดการเรียนการสอน บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรยิ่งขึ้น เพราะครูสามารถใช้นวัตกรรม วิธีการ เทคนิคการสอนหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่มีคุณภาพผ่านกระบวนการตรวจสอบที่เชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน

1.2 ทำให้ครูพัฒนางานของตนเอง ให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น เพราะครูสามารถนำข้อมูลที่เป็นข้อค้นพบ จากการวิจัยมาใช้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

1.3 ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมจนบรรลุศักยภาพสูงสุด เนื่องจากครูสามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงของผู้เรียนแต่ละคน

1.4 ทำให้ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลที่ใช้ปรับปรุงพัฒนางานบริหาร และจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 ครูใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเสนอขอตำแหน่งให้สูงขึ้น

1.6 ทำให้มีข้อมูลในการปรับปรุงหรือตัดแปลงงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีระบบ

1.7 ทำให้มีแนวทางในการดำเนินงานหรือกำหนดนโยบายของหน่วยงานหรือองค์กร

2. แนวทางการนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้

2.1 นำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน โดยผู้บริหารนำไปใช้ในการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ส่วนครูผู้สอนก็นำไปพัฒนาการเรียนการสอนแก้ปัญหาการเรียนการสอน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร

2.2 นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอน เมื่อครูได้ข้อค้นพบความรู้ใหม่ ๆ จากการวิจัยแล้วควรมีการเผยแพร่ให้แก่บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการอ้างอิงค้นคว้า หรือหาความรู้ใหม่ที่ลึกซึ้งและมีประโยชน์ต่อไป

2.3 นำไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพ การวิจัยในชั้นเรียนนอกจากจะเป็นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนแล้วยังเป็นการพัฒนาวิชาชีพของครูอีกด้วย กล่าวคือ เมื่อครูทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้

เป็นการเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการของตนเอง ทำให้ครูมีนวัตกรรม สื่อ และวิธีการสอนที่มีคุณภาพ ซึ่งทำให้เกิดมาตรฐานในการเรียนการสอนตามระบบประกันคุณภาพ อันสอดคล้องกับแนวปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

3. การส่งเสริมการนำผลงานวิจัยไปใช้

3.1 ครู

1) จัดทำสรุปผลการวิจัยด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย เผยแพร่แก่บุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) ครูควรนำวิธีการและนวัตกรรมที่ค้นพบจากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ

3) ครูแลกเปลี่ยนงานวิจัยของตนเองกับผู้อื่น เช่น การนำเสนอผลงานวิจัยในที่ ประชุม การเข้าร่วมสัมมนา และการเผยแพร่เอกสาร

3.2 ผู้บริหาร

1) กระตุ้นให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้การวิจัยเป็นพื้นฐาน

2) ส่งเสริมให้ครูค้นหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เช่น การศึกษาเอกสารทางวิชาการ การสนทนากับผู้รู้ ฯลฯ

3) จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการทางการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

4) เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู

5) นำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

จากที่ข้างต้นสรุปได้ว่า การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยครูผู้สอนสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาผลงานทางวิชาการของตนเอง คือ พัฒนาการเรียน การสอน และผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในชั้นเรียนของครู พัฒนาการบริหารงาน วิชาการ และกระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนาการเรียนการสอน

บทบาทของครูผู้สอนกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

กรมวิชาการ (2542 ก: 4-6) ระบุว่า บทบาทของครูกับการทำวิจัยในชั้นเรียนดูเหมือนจะเป็น คำที่สร้างความรู้สึกลัวว่า เป็นเรื่องยากครูไม่สามารถทำได้ แต่โดยความจริงแล้ว การวิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำวิจัยในชั้นเรียน ไม่ใช่สิ่งแปลกแยกไปจากบทบาทหน้าที่ที่ครูปฏิบัติอยู่ ครูเองเป็น บุคคลที่ทำการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยก็คือ ครูผู้สอน การวิจัยในชั้นเรียนจะเริ่มต้นด้วยการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์

สภาพการที่ผู้วิจัยประสบอยู่นั้นทำการศึกษา กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการหรือเครื่องมือต่าง ๆ ผลที่ได้คือ การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนนั่นเอง การที่ครูทำวิจัยในชั้นเรียนจะเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เพราะการวิจัยในชั้นเรียนมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงานของผู้วิจัย ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจะทำให้ครูได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถแก้ปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ได้อย่างเป็นระบบด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพราะครูเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียนและมีความเข้าใจสภาพการเรียนการสอนที่แท้จริง

ภารกิจสำคัญของครูคือ การพัฒนาคนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตรและการพัฒนาคนเพื่อพัฒนาตนเอง ผู้สอนทางด้านวิชาชีพและการที่ครูจะสามารถพัฒนาคนและพัฒนาตนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นครูต้องมีบทบาทที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. ครูในฐานะนักการสอน
2. ครูในฐานะนักพัฒนาหลักสูตร
3. ครูในฐานะนักวิจัย

ซึ่งบทบาทของครูทั้ง 3 ประการดังกล่าวข้างต้น เป็นบทบาทที่มีความสัมพันธ์และต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน การที่ครูทำการพัฒนาและ/หรือปรับแผนการสอน นำแผนการสอนไปใช้ และนำข้อมูลที่ได้จากการใช้แผนการสอน ไปปรับปรุง แก้ไข นั่นคือ ครูกำลังทำบทบาทหน้าที่ในฐานะนักการสอนและนักพัฒนาหลักสูตร

ทั้งนี้ การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร และการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพได้ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป ดังนั้น “ครูในฐานะนักวิจัย” จึงเป็นบทบาทของครูที่เกิดขึ้นไปพร้อมกับ “ครูในฐานะนักการสอน” และ “ครูในฐานะนักพัฒนาหลักสูตร” เนื่องจาก “ครูในฐานะนักวิจัย” เป็นรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาของครู อันเกิดจากการใช้หลักสูตร กล่าวคือ ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ เช่น ด้านผลสัมฤทธิ์ ด้านพฤติกรรมของนักเรียน ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูกำลังทำบทบาทหน้าที่ของนักการสอน นักพัฒนาหลักสูตร และนักวิจัยไปพร้อม ๆ กัน

ทั้งนี้ บทบาทของครูในฐานะนักวิจัยดังกล่าวนี้ ครูกำลังทำการวิจัยในชั้นเรียนนั่นเอง โดยเมื่อใดก็ตามที่ครูวางแผนการสอน นำแผนการสอนไปสู่การปฏิบัติและนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนการกระทำเช่นนี้ เป็นบทบาทของนักการสอน นักพัฒนาหลักสูตร และนักวิจัย ซึ่งบทบาททั้ง 3 นี้ มีความสัมพันธ์กันอย่างที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้

กรมวิชาการ (2543 ข: 16-17) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนไว้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ผู้สอนทำได้ง่าย รวดเร็ว ไม่เป็นภาระและไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่สอน ถ้าผู้สอนและผู้บริหาร ทำวิจัยในชั้นเรียนหรือโรงเรียน เป็นผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ผู้บริหาร และผู้สอนต้องตระหนักและเข้าใจในคุณประโยชน์ของการทำวิจัย การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ นอกจากจะเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนแล้ว ยังจะเน้นการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษาซึ่งเป็นการสนองตอบความมุ่งหวัง ที่จะได้เห็นภาพผู้เรียนที่พึงประสงค์คือ เป็นคนดี เก่งและมีความสุข

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า บทบาทของครูผู้สอนกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากการทำวิจัย ในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติ ย่อมรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ครูสามารถนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทาง แก้ไขหรือพัฒนา ซึ่งครูสามารถใช้กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนมาใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียน การสอนได้อย่างต่อเนื่อง จึงจะเรียกได้ว่าครูมีอาชีพ

การส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ฮาร์ริส (Harris, 1969 อ้างถึงใน อนงค์ เพชรรัชย์, 2544: 15) กล่าวว่าสิ่งจูงใจเป็นองค์ประกอบ สำคัญในการส่งเสริมการปฏิบัติงานค้นคว้าวิจัยของครูและเห็นว่าสมควรที่จะได้รับความสนใจและ เอาใจใส่อย่างยิ่ง เพราะเป็นปัจจัยที่ทำให้ครูเกิดกำลังใจที่จะสร้างสมรรถภาพในการปฏิบัติงานค้นคว้าวิจัย ของครูได้ดีกว่าการปรับปรุงในด้านใดทั้งสิ้น

มนัส ไชยศักดิ์ (2544: 53-57) กล่าวว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 30 ได้กำหนดให้สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้สอน สามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่ เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา จึงถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหาร โรงเรียนที่จะต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน การส่งเสริมและผลักดันให้ครูได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนได้นั้น ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องใช้ เวลาและความพยายามพอสมควร แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ถือเป็นเรื่องยากสำหรับผู้บริหาร หากผู้บริหาร ได้ ดำเนินการดังนี้ ประการแรก ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องทราบก่อนว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง สำหรับ ครูที่ไม่ทำวิจัยในชั้นเรียนซึ่งปัญหาที่พบอาจมีดังนี้

1. ครูไม่มีความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. ครูไม่เห็นคุณค่าของการวิจัยในชั้นเรียน
3. ครูเห็นว่าการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยาก

4. ขาดผู้ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในชั้นเรียน

5. ขาดเอกสารงานวิจัยให้ครูดูเป็นแบบอย่าง

6. ครูไม่มีเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ซึ่งปัญหาเหล่านี้เองเป็นสาเหตุที่ครูใช้อ้างในการที่ไม่ทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ดังนี้

1. ครูไม่มีความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารต้องวางแผนโดยจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูในโรงเรียน โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้

2. ครูไม่เห็นคุณค่าของการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารจะต้องชี้แจงให้เห็นว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นมีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเองคือ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีและเร็วขึ้น ในส่วนตัวครูเองก็ได้ประโยชน์คือได้พัฒนาการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล สามารถนำผลงานวิจัยในชั้นเรียนไปขอกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นได้จะมีความก้าวหน้าในวิชาชีพครูได้ด้วย

3. ครูเห็นว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยาก ผู้บริหารจะต้องทำความเข้าใจกับครูว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องใหม่สำหรับครูต้องใช้เวลารับรู้การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนมีรูปแบบหลายรูปแบบ ทั้งเป็นรูปแบบที่มีเล่มขนาดใหญ่ หรือมีรูปแบบที่มีเพียงไม่กี่หน้า หรือแม้กระทั่งวิจัยแผ่นเดียวก็สามารถทำได้ ซึ่งไม่ใช่เรื่องยากอะไรเลย ถ้าครูได้ศึกษาให้เข้าใจในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน

4. ขาดผู้ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้โดยจะต้องเป็นแกนนำให้ครูได้ทำวิจัยเป็นทีมหรือวิจัยร่วมกัน โดยอาจจะเชิญครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาโททั้งในโรงเรียนเดียวกันและในโรงเรียนใกล้เคียงมาเป็นผู้ให้คำแนะนำ หรือเป็นคณะทำงานร่วมกันก็ได้

5. ขาดเอกสารงานวิจัยให้ครูดูเป็นแบบอย่าง ผู้บริหารจะต้องรู้จักเป็นผู้เสาะแสวงหารายงานการวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน จากตัวอย่างรายงานวิจัยต่าง ๆ หรือเอกสาร วารสารทางวิชาการต่าง ๆ มาให้ครูได้ศึกษา

6. ครูไม่มีเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารต้องรู้จักจัดการบริหารเวลาให้ดีลดภาระงานที่ไม่จำเป็นของครูออกเพื่อที่จะให้มีเวลาเหลือสำหรับครูได้ทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างง่าย ๆ หรือที่เรียกว่า วิจัยแผ่นเดียว นั่นเอง

จากแนวทางในการแก้ปัญหาข้างต้น ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำปัญหามาแก้พร้อมกันวางแผนในการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขึ้นเตรียมการ มีการประชุมชี้แจงครูในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน พร้อมกับประสานวิทยากรมาให้ความรู้ และเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการอบรม

2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ครูทุกคน

3. สร้างครูผู้นำทางการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อจะได้เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนภายในโรงเรียนของตนเอง

4. ทำวิจัยร่วมกัน จัดให้ครูผู้นำทางการวิจัยในชั้นเรียน ได้เข้าร่วมกับคณะครูร่วมกันทำวิจัยในชั้นเรียน โดยผู้บริหารเองเป็นผู้ประสานและให้การสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ โดยร่วมกันดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน

4.2 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างงานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อหาแนวทางในการดำเนินการวิจัยต่อไป

4.3 เขียนรูปแบบของงานวิจัยอย่างระบบและใช้รูปแบบง่าย ๆ

4.4 สร้างนวัตกรรมที่จะใช้แก้ปัญหาร่วมกัน

4.5 ออกแบบและทดลองว่านวัตกรรมมีคุณภาพหรือไม่

4.6 สร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูล

4.7 เก็บรวบรวมข้อมูล

4.8 วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน

4.9 สรุปผลและเขียนรายงานร่วมกัน

ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนต้องคอยประสานงานช่วยเหลือสนับสนุน ร่วมคิดร่วมทำ พร้อมกำกับติดตามทุกขั้นตอนของการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อที่ครูจะได้ประสบผลสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นอย่างดี

5. ขยายผล เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ 4 แล้วผู้บริหารจะต้องจัดให้มีการขยายผลไปยังครูที่ยังไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนเลย โดยให้ครูในคณะทำงานร่วมกันนั้นเป็นผู้ช่วยในการแนะนำให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนต่อไป

นวลจิตต์ เชาวศิริพิงศ์ (2554: 13) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนว่า ผู้บริหารควรมีส่วนช่วยสนับสนุนในการหาความรู้และการดำเนินการของครู สร้างแรงจูงใจให้ครูทำ โดยการเสริมแรงให้รางวัล ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ

วัลลภ กันทรพัชย์ (2545: 23) ได้กล่าวว่า ในเรื่องการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนผู้บริหารน่าจะมึบทบาทสำคัญทั้งในการส่งเสริมและดำเนินการในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนใน 2 ประการคือ

1. ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนางานที่ตนรับผิดชอบและนำผลวิจัยไปใช้จริง หรือต้องพยายามศึกษาผลงานวิจัยที่มีอยู่แล้วนำมาใช้ในงานของตน โดยผู้บริหารควรกระตุ้น ชี้นำ หาทางเพิ่มเติมความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยให้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ติดตาม แสดงความสนใจ ตลอดจนรับทราบผลวิจัยหรือผลการศึกษางานวิจัยของครู

2. ลงมือทำวิจัยหรือริเริ่มให้มีการวิจัยในเชิงบริหาร ในการทำอาจจะลงมือทำเอง ในฐานะผู้วิจัยหรือตั้งคณะทำงาน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้ร่วมคิด และร่วมตัดสินใจ คณะทำงานเป็นผู้ลงมือทำ แต่ผู้บริหารต้องรับรู้ผลวิจัยและเป็นผู้นำผลการวิจัยไปใช้โดยตรงหรือส่งให้ผู้ร่วมงานใช้ รวมทั้งควรวางแผนและดำเนินการพัฒนาโรงเรียน โดยการใช้ผลวิจัยเป็นฐานด้วย

คอรี่ (Cory, 1951: 258) ให้ความหมายของการส่งเสริมไว้ว่า การส่งเสริมการทำวิจัย คือ การช่วยเหลือและให้คำแนะนำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ ความเจริญก้าวหน้า ความร่วมมือ การฝึกปฏิบัติรวมทั้งการกระตุ้น การปรับปรุงการทำงาน และปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น

เฮอ์เบอร์ก มัสเนอร์ และซไนเนอร์แมน (Herzberg, Mausner and Snyderman, 1959: 133-115) ได้ศึกษาพบว่าองค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจเพื่อใ้คนได้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivators Factors) ซึ่งมี 5 องค์ประกอบคือ

- 1.1 ความสำเร็จของงาน
- 1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ
- 1.3 ลักษณะของงาน
- 1.4 ความรับผิดชอบ
- 1.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งของงาน

ซึ่งองค์ประกอบนี้มีความสำคัญในระดับสูงมากในการทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความพอใจและมีกำลังใจที่จะทำงาน

2. ปัจจัยค่าจืด (Hygiene Factors) ซึ่งมี 5 องค์ประกอบ คือ

- 2.1 เงินเดือนและผลประโยชน์
- 2.2 สภาพแวดล้อมในการทำงาน
- 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- 2.4 การปกครองบังคับบัญชา
- 2.5 นโยบายการบริหาร

ซึ่งมีปัจจัยที่ 2 นี้เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในงาน ซึ่งมีความสำคัญน้อยมากที่จะส่งผลต่อความรู้สึกพอใจในการทำงาน

การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งต้องมองเห็นภาพความสำเร็จของการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งภาพความสำเร็จเหล่านี้เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำให้คำชี้แนะตลอดให้การสนับสนุนปัจจัยองค์ประกอบในการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ และในฐานะที่มีส่วน

ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ผู้บริหารจะต้องศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ผู้วิจัยนำหลักการดังกล่าวมาศึกษาและสรุปถึงขอบเขตการส่งเสริม ของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครูใน 3 ด้าน คือ ด้านความพร้อมในการทำ วิจัยในชั้นเรียน ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน ดังจะกล่าวถึง ต่อไปนี้

การส่งเสริมของผู้บริหารด้านความพร้อมในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นการพัฒนาทางเลือกในการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพเป็นการค้นหาคำตอบที่เป็นระบบ มีแบบแผนที่ แน่นนอน ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความพร้อมใน 3 ด้าน คือ ด้านตัวครู ด้านปัจจัยพื้นฐาน และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2546: 20) การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ผู้บริหารควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมประชุมสัมมนาและไปทัศนศึกษา เพื่อ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ ความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลง ของโลก

นงคราญ ยันทองอยู่ (2549: 21) ปัจจัยที่เกื้อกูลในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ประกอบด้วย ปัจจัย 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวครูนักวิจัย ได้แก่ครูนักวิจัยจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา และระเบียบวิธีวิจัยจากการเข้ารับการอบรม/ศึกษาค้นคว้า เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของ การทำวิจัย มีความเป็นนักวิชาการ ใฝ่พัฒนางาน สนใจ และมีแรงจูงใจให้ทำวิจัยในชั้นเรียน
2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับโครงสร้างและระบบบริหาร ซึ่งได้แก่ นโยบายความพร้อมในการสนับสนุน และการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ
3. ปัจจัยองค์ประกอบพื้นฐานในการทำวิจัย ได้แก่ การมีทุนสนับสนุน มีวัสดุ อุปกรณ์ มี เวลาในการดำเนินการวิจัย มีแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูล เอกสาร และมีที่ปรึกษา
4. ปัจจัยที่เกี่ยวกับบริบทของการทำงานวิจัย เช่น การมีบรรยากาศทางวิชาการที่สนับสนุน ให้ทำวิจัย ผู้บริหารให้การสนับสนุน ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน ในการกำหนดหัวข้อวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(อ้างถึงในสุกัญญา นิลเพ็ชร.2550 : 42) ได้จัดสัมมนาศึกษานิเทศทั่วประเทศในโครงการวิจัยทดลองรูปแบบพัฒนาการเรียนการสอน ได้สรุปปัญหาการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน ทำให้ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่เห็นความสำคัญและไม่สนใจการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. ผู้บริหารขาดการให้คำปรึกษา

สรุปได้ว่า ความพร้อมในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านตัวครูและด้านปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัย สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ มีเวลาในการดำเนินการวิจัย มีแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูล เอกสาร มีที่ปรึกษา และจากการที่ผู้วิจัยได้เข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนหลายครั้งผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางมากำหนดเป็นตัวแปรตามกรอบแนวคิดของการวิจัยด้านตัวครู ดังนี้ สร้างความตระหนักให้ครูเห็นถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน สร้างความตระหนักให้ครูเห็นถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้โอกาสครูได้เข้ารับการอบรมการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการค้นคว้า และให้คำปรึกษาในการกำหนดประเด็นการวิจัยในชั้นเรียน ด้านปัจจัยพื้นฐาน ดังนี้ กำหนดนโยบายให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน จัดหาผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนเงินทุน/วัสดุอุปกรณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้โอกาสครูได้มีเวลาศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานที่ และสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร กระดาษ ฯลฯ

จากหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำข้อคิดมาศึกษาการส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครู ที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ดังนี้

1. ด้านตัวครู

- 1.1 สร้างความตระหนักให้ครูเห็นถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 1.2 ให้คำแนะนำให้ครูปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน
- 1.3 ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
- 1.4 ให้โอกาสครูได้เข้ารับการอบรมการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการค้นคว้า
- 1.5 ให้คำปรึกษาในการกำหนดประเด็นการวิจัยในชั้นเรียน

2. ด้านปัจจัยพื้นฐาน

- 2.1 กำหนดนโยบายให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2.2 จัดหาผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2.3 สนับสนุนเงินทุน/วัสดุอุปกรณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2.4 ให้โอกาสครูได้มีเวลาศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานที่
- 2.5 สนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร กระดาษ ฯลฯ

3. ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

พรรณนา คงประสิทธิ์ (2542: 15) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญต่อการส่งเสริมการทำวิจัย ซึ่งบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเกิดจากปฏิสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมและมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรม ส่งผลถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของงาน ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทางการวิจัย ครูผู้สอนสามารถแก้ปัญหา ปรับปรุง พัฒนาและมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ในการทำวิจัยซึ่งกันและกัน

ไสว พิทขาว (2542: 243) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนจะต้องเป็นบรรยากาศแบบประชาธิปไตยเคารพในสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน ผู้บริหารจึงมีส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศและจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำวิจัย จัดให้มีห้องหรือมุมใดมุมหนึ่งสำหรับศึกษาค้นคว้า จัดหาอุปกรณ์ที่เป็นเอกสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำวิจัยติดต่อประสานงานแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัย

จากที่กล่าว สรุปได้ว่าการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ผู้บริหารควรจัดให้มีห้องหรือมุมใดมุมหนึ่งสำหรับศึกษาค้นคว้า ครูมีโอกาแลกเปลี่ยนความรู้ในการทำวิจัยซึ่งกันและกัน จัดหาอุปกรณ์ที่เป็นเอกสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำวิจัย ติดต่อประสานงานแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัย และจากการที่ผู้วิจัยได้เข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนหลายครั้งผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางที่กำหนดเป็นตัวแปรตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ดังนี้ จัดให้มีห้องหรือมุมใดมุมหนึ่งใช้สำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดให้มีอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดหาเอกสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูมีโอกาแลกเปลี่ยนความรู้ในการทำวิจัยซึ่งกันและกัน และติดต่อประสานงานแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

จากหลักการดังกล่าวผู้วิจัยได้นำข้อคิดมาศึกษาการส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครู ที่เกี่ยวข้องการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- 3.1 จัดให้มีห้องหรือมุมใดมุมหนึ่งใช้สำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 3.2 จัดให้มีอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 3.3 จัดหาเอกสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 3.4 ให้ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ในการทำวิจัยซึ่งกันและกัน
- 3.5 ติดต่อประสานงานแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

ในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือและสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

การส่งเสริมของผู้บริหารด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยให้ครูระดับประถมศึกษาเป็นผู้ทำควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ผู้บริหารมีส่วนช่วยในการสนับสนุนให้คำปรึกษาหรือประสานงานให้มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำใน 5 ด้าน ดังนี้

ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา

กรมสามัญศึกษา 2544 (อ้างถึงใน ชำนาญ เนื่องจางง, 2545: 21-22) การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา เป็นจุดเริ่มต้นในการวางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ครูพบปัญหาที่จะต้องแก้ไขหรือพัฒนาสามารถดำเนินการสอนได้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ควรจะเป็น การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาครูสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนในระดับรายวิชา ดังนี้

1. การวิเคราะห์คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาโดยภาพรวม เช่น การเปรียบเทียบผลการเรียนระหว่างปีการศึกษา โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากระดับผลการเรียนของนักเรียนในรายวิชาเดียวกันย้อนหลัง 2 ปีการศึกษา กับปีการศึกษาปัจจุบันที่ครูผู้สอนรับผิดชอบทำการสอนในครั้งแรก ถ้าวินิจฉัยที่สอนนักเรียนได้ระดับผลการเรียนลดลงต่ำกว่าปีการศึกษาที่แล้ว ๆ มา แสดงว่าการเรียนการสอนในรายวิชานั้น ๆ อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุงเป็นอย่างยิ่ง

2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนอย่างเจาะลึก เช่น การวิเคราะห์เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่สอบไม่ผ่านรายจุดประสงค์ต่าง ๆ ในการสอบปรายภาคเรียนของนักเรียนที่เข้าสอบทั้งหมด โดยวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่สอบไม่ผ่านในการสอบครั้งแรกของการสอบปลาย

ภาคเรียนในจุดประสงค์ที่มีจำนวนนักเรียนและร้อยละของนักเรียนที่ไม่ผ่านในแต่ละจุดประสงค์ใน ระดับของจำนวนและร้อยละที่สูงกว่าจุดประสงค์อื่น ๆ จะทำให้ทราบว่าเป็นจุดประสงค์ที่มีปัญหามากที่สุด ที่ควรได้รับการปรับปรุงแนวทางการสอน หรือปรับปรุงเทคนิคการสอน เป็นจุดที่ส่งผลให้นักเรียน สอบไม่ผ่านในรายวิชา หรือส่งผลให้ภาพรวมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชานี้อยู่ในระดับ ที่น่าพอใจ ผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน จะทำให้ครูผู้สอนได้รายการปัญหาจำนวน หนึ่ง ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปแล้วจะมีมากรายการ ปัญหาสำคัญที่นักวิเคราะห์ปัญหาจะต้องดำเนินการ ต่อไปก็คือ การจัดอันดับความสำคัญของปัญหา (Setting Priorities) เพื่อกำหนดเป็นรายการความ ต้องการจำเป็นที่จะต้องดำเนินการแก้ไขเป็นลำดับต้น ๆ ในขั้นตอนการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมครูผู้สอนให้ดำเนินการการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

2.1 จัดส่งครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาอย่างต่อเนื่อง

2.2 ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริม ช่วย ให้ครูผู้สอนเกิดความต้องการในการสร้างสรรค์ ผลงานวิจัย เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

2.3 เป็นผู้มีลักษณะผู้นำทางการวิจัยในโรงเรียน

2.4 ส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาในหน่วยงานที่กำลังปฏิบัติ

2.5 ให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็นในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การตั้งชื่อเรื่อง การ กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย และกำหนดปัญหาการวิจัย

2.6 จัดให้ครูผู้วิจัยควรกำหนดปัญหาการวิจัยให้ได้ก่อนแล้วจึงกำหนดวัตถุประสงค์ให้ สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย

2.7 เชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.8 มีส่วนร่วมในการประเมินจุดเด่น จุดด้อยของโรงเรียนในการวิเคราะห์ปัญหาการวิจัย

2.9 ให้คำแนะนำครูผู้สอนควรเลือกเพียงหนึ่งปัญหาของการวิจัย และกำหนดหนึ่ง วัตถุประสงค์หรือสองวัตถุประสงค์ จากหนึ่งปัญหาของการวิจัยซึ่งต้องสอดคล้องกัน

จากที่กล่าวสรุปได้ว่า การให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนของผู้บริหารในการสำรวจ และวิเคราะห์ปัญหาของครูผู้ทำวิจัย จากการกระตุ้น ช่วย ให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ให้ได้รับความรู้ความเข้าใจจากผู้เชี่ยวชาญในด้านการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาลำดับความสำคัญของ ปัญหา กำหนดชื่อเรื่อง กำหนดวัตถุประสงค์ และกำหนดปัญหาการวิจัย โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ คุณภาพการเรียนการสอน การเปรียบเทียบระดับผลการเรียนหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อที่จะแก้ไขหรือพัฒนางานด้านคุณภาพการเรียนการสอนต่อไป และจากการที่ผู้วิจัยได้เข้ารับการอบรม การทำวิจัยในชั้นเรียนหลายครั้ง ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางมากำหนดเป็นตัวแปรตามกรอบแนวคิดของ

การวิจัย ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ดังนี้ การวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อกำหนดเป็นปัญหาการวิจัย การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อกำหนดเป็นรายการที่ต้องดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนาในลำดับต้น ๆ การเขียนหัวข้อการวิจัยให้ถูกต้องตามหลักวิธีการวิจัย การตั้งชื่อเรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์ และการกำหนดกลุ่มประชากรหรือกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวนี้ มาทำการวิจัยการส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของคุณ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อกำหนดเป็นปัญหาการวิจัย
2. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อกำหนดเป็นรายการที่ต้องดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนาในลำดับต้น ๆ
3. การเขียนหัวข้อการวิจัยให้ถูกต้องตามหลักวิธีการวิจัย
4. การตั้งชื่อเรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์
5. การกำหนดกลุ่มประชากรหรือกลุ่มเป้าหมาย

ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา

กรมสามัญศึกษา 2544 (อ้างถึงใน ชำนาญ เนื่องจางง, 2545: 23-25) เมื่อครูได้สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาในชั้นที่ 1 เพื่อที่จะให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหา ในขั้นนี้ครูต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เป็นการค้นคว้าเมื่อได้ปัญหาการวิจัยในขั้นต้นเรียบร้อยแล้ว การค้นคว้าจะค้นเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะวิจัยทำให้ผู้วิจัยทราบว่ามีนักวิชาการ และนักวิจัยอื่น ๆ ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของตนไว้อย่างไรบ้าง เพื่อที่จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถนิยามตัวแปร อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปร นำความรู้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎ หลักการต่าง ๆ และผลการวิจัยมาสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยและกำหนดสมมุติฐานการวิจัย

การสืบค้นจากเอกสารอ้างอิงทั่วไปโดยตรง ครูผู้วิจัยสามารถเลือกใช้เอกสารได้ทุกประเภท โดยเมื่อกำหนดลักษณะและประเภทของเอกสารที่ต้องการแล้ว ก็เริ่มต้นสืบค้นจากเล่มใหม่ล่าสุดก่อน โดยอาศัยคำสำคัญของหัวข้อการวิจัย เช่น การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ TAI กับการสอนแบบปกติ คำสำคัญ/หัวข้อกว้าง ๆ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ TAI การมัธยมศึกษา เมื่อค้นเอกสารพบแล้วก็บันทึกลงในบรรณานุกรม ตามรายการดังนี้ ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ ชื่อบทความ หรือวารสาร ชื่อโรงพิมพ์และสถานที่พิมพ์ วัน เดือน ปีที่พิมพ์ เล่มที่ของวารสาร หน้าไหนถึงหน้าไหน และเลขหมู่ของหนังสือ การบันทึกตามรายการดังกล่าว ให้บันทึกลงในบัตรบรรณานุกรม 1 ใบ ต่อข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง 1 เล่ม เมื่อขึ้นเล่มใหม่ก็ให้บันทึกลงในบัตรบรรณานุกรมใบใหม่ต่อไป

การสืบค้นด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ปัจจุบันห้องสมุดต่าง ๆ ทั้งระดับโรงเรียน วิทยาลัย และ มหาวิทยาลัย มีการนำเอกสารสนเทศบันทึกลงในหน่วยความจำคอมพิวเตอร์ สามารถสืบค้นหา เอกสารนำมาจัดหมวดหมู่ไว้ หรือถ่ายเอกสารส่วนที่เกี่ยวข้องเก็บไว้ใช้ศึกษาค้นคว้าต่อไป

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยสามารถตั้งสมมุติฐานการวิจัยที่เป็นคำตอบ ที่คาดหวังไว้ก่อนที่จะทำการวิจัย การตั้งสมมุติฐานการวิจัยต้องตั้งอยู่บนรากฐานแนวคิด ทฤษฎี หรือผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ กล่าวคือผู้วิจัยจะต้องศึกษาแนวคิดทฤษฎีหรืองานวิจัยที่ เกี่ยวข้องจากเอกสารดังกล่าวข้างต้นอย่างเพียงพอ การตั้งสมมุติฐานมีข้อควรคำนึง คือ ควรเขียน ข้อความที่ชัดเจน สามารถทดสอบได้ ควรเขียนโดยใช้ภาษาที่ง่าย ไม่สลับซับซ้อนและควรเขียนให้ สอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย เป็นการบอกกรอบงานวิจัยว่ามีขอบเขตเพียงใด ครอบคลุมอะไรบ้าง การระบุขอบเขตการวิจัยจะช่วยให้เข้าใจงานวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยทั่ว ๆ ไปการกำหนดขอบเขตของ การวิจัยจะกำหนดในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างระบุให้ชัดเจนว่า การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มเป้าหมายใด ตัวแปร ระบุถึงสิ่งที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน ถ้าเป็นการวิจัยเชิง ทดลองให้ระบุถึงตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาในช่วงเวลาใด และเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ศึกษากับวิชาและเนื้อหาอะไร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย นับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการสื่อความหมายที่ตรงกันระหว่าง ผู้วิจัยกับผู้อ่านงานวิจัย คำจำกัดความที่นักวิจัยต้องคำนึงถึง คือ การนิยามตัวแปร เพราะจะช่วยให้สามารถ เก็บข้อมูลได้ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ไม่เกิดความคลาดเคลื่อนในการวิจัย นักวิจัยต้องนิยามตัวแปรที่สำคัญ ๆ เสียก่อนว่า ตัวแปรแต่ละตัวดังกล่าวนี้ นักวิจัยหมายถึงอะไร โดยถือว่าเป็นคำจำกัดความที่ใช้ใน การวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ซึ่งอาจจะมีความหมายแตกต่างไปจากงานวิจัยอื่น ๆ แม้จะเป็นคำคำเดียวกันก็ตาม

ผู้บริหารโรงเรียนสามารถแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ครูผู้สอนในการตั้งสมมุติฐาน การกำหนด ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และการให้คำจำกัดความตัวแปรในขั้นตอนการกำหนดวิธีการแก้ปัญหา ดังนี้

1. เสนอแนะให้ครูผู้วิจัยศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง
2. การจัดตั้งศูนย์พัฒนาทางวิจัย รวมทั้งส่งเสริมแหล่งข้อมูลสนเทศการวิจัยระดับ โรงเรียน แหล่งค้นคว้าอ้างอิงและการบริการให้คำปรึกษาด้านการวิจัย
3. จัดให้มีบรรยากาศการวิจัย เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจ และเห็นความสำคัญในการกำหนด วิธีการแก้ปัญหา
4. จัดทำเอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา

5. เสนอแนะแนวทางการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ในการเลือกอ่านเอกสารและงานวิจัยที่มีลักษณะที่ทันสมัย เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ครูผู้วิจัยต้องการศึกษา แหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ และเป็นแนวคิดที่เป็นประโยชน์

6. การจัดกลุ่มหรือคณะกรรมการให้มีหน้าที่ศึกษาค้นคว้าเรื่องการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา

7. มีส่วนร่วมในการพิจารณาเค้าโครงการวิจัย โดยเฉพาะตัวแปรที่จะศึกษานั้นมีเอกสารหรืองานวิจัยใดบ้างที่นำมาใช้อ้างอิงได้

8. ให้แนวคิดกับครูผู้ทำวิจัยจำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถในการเชื่อมโยงหลักการ ทฤษฎีและเหตุการณ์วิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานจากการค้นคว้าไปสู่การทำวิจัยในชั้นเรียน

9. สร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างผู้ทำวิจัยในระดับ โรงเรียนและศึกษานิเทศก์ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารหรือข้อมูลทางการวิจัย

10. ร่วมกันตรวจสอบความสอดคล้องและความสมบูรณ์ของสภาพความสำเร็จในทุก ๆ ด้านของงานวิจัย ตั้งแต่ปัจจัยการดำเนินงาน ผลผลิต ไปจนถึงผลกระทบ

จากที่กล่าวสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อให้ครูผู้ทำวิจัยกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา โดยการให้คำปรึกษา การส่งเสริมแหล่งข้อมูลสารสนเทศ การจัดทำเอกสารให้ความรู้แก่ครูผู้ทำวิจัยได้ศึกษาวรรณคดี ผลงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี หลักการต่าง ๆ การสืบค้นเอกสารอ้างอิงด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อนำมาตั้งสมมติฐานการวิจัย การกำหนดขอบเขตการวิจัย ตลอดจนการให้คำนิยามหรือคำจำกัดความตัวแปรที่ศึกษา เพื่อให้ได้แนวทาง วิธีการ กระบวนการ หรือแนวปฏิบัติร่วมกันที่จะทำให้ปัญหานั้นหมดไป โดยใช้วิธีการที่สอดคล้องกับสาเหตุของปัญหานั้น ๆ และจากการที่ผู้วิจัยได้เข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนหลายครั้ง ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางมา กำหนดเป็นตัวแปรตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา ดังนั้นการกำหนดแนวคิดที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา การให้นิยาม หรือคำจำกัดความที่ใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อช่วยให้เก็บข้อมูลได้ถูกต้องน่าเชื่อถือและสื่อความหมายตรงกัน การกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหา การได้มาของวิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหา และการสืบค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ เช่น เอกสารอ้างอิง ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในชั้นเรียน

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ มาทำการวิจัยการส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครู ดังนี้

1. การกำหนดแนวคิดที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา

2. การให้นิยาม หรือคำจำกัดความที่ใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อช่วยให้เก็บข้อมูลได้ถูกต้องน่าเชื่อถือและสื่อความหมายตรงกัน

3. การกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหา

4. การได้มาของวิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหา

5. การสืบค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ เช่น เอกสารอ้างอิง ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในชั้นเรียน

ด้านการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม

กรมสามัญศึกษา 2544 (อ้างถึงใน ชำนาญ เนื่องจาง, 2545: 25-29) การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา ครูจะได้แนวทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาซึ่งอาจเป็นวิธีการหรือนวัตกรรมที่เป็นไปได้ ในขั้นนี้ครูผู้วิจัยจะต้องกำหนดวิธีการหรือสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาแล้วดำเนินการหาคุณภาพของวิธีการหรือนวัตกรรม สำหรับกระบวนการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษามีขั้นตอนที่ผู้วิจัยควรดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เมื่อครูผู้สอน ได้วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว ก็ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน นั่นคือ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนเป็นพิเศษตามเป้าหมายของหลักสูตรเป็นสำคัญ เช่น พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ความสามารถด้านกระบวนการแก้ปัญหา ความสามารถด้านทักษะกระบวนการพัฒนาค่านิยมเกี่ยวกับอาชีพอิสระ พัฒนาความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ

2. กำหนดกรอบแนวคิดของกระบวนการเรียนรู้ เมื่อได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ชัดเจนแล้ว ครูผู้สอนก็ศึกษาค้นคว้าหลักวิชาการ แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน นำมาผสมผสานความคิดและประสบการณ์ของตนเอง กำหนดเป็นกรอบแนวคิดของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อจัดสร้างเป็นต้นแบบนวัตกรรมขึ้นใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

3. สร้างต้นแบบนวัตกรรม เมื่อตัดสินใจได้แล้วว่าจะเลือกจัดทำนวัตกรรมชนิดใด ครูผู้สอนต้องศึกษาวิชาการจัดทำนวัตกรรมชนิดนั้น ๆ อย่างละเอียด เช่น จะจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องเลขยกกำลัง วิชาคณิตศาสตร์ ต้องศึกษาค้นคว้าวิธีการจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปว่า มีวิธีการจัดทำอย่างไร จากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องแล้วจัดทำต้นแบบบทเรียนสำเร็จรูปให้สมบูรณ์ตามข้อกำหนดของวิธีการทำบทเรียนสำเร็จรูป

4. ทดลองใช้นวัตกรรมเพื่อหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม และทดลองใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ

4.1 การทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนวัตกรรมประเภทบทเรียนสำเร็จรูป และชุดการสอน จะมีวิธีการหาประสิทธิภาพดังนี้

4.1.1 การทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง โดยเลือกนักเรียนก่อนข้างเรียนอ่อนมา 1 คน ให้อ่านบทเรียนและตอบคำถามในบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้น ครูผู้สอนบันทึกคำตอบแล้วอภิปรายเหตุผลที่นักเรียนตอบไม่ถูก แล้วนำข้อมูลนั้นไปประกอบการปรับปรุงแก้ไขบทเรียนก่อนที่จะนำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มเล็กต่อไป

4.1.2 การทดลองกับกลุ่มเล็ก โดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลางในวิชาที่สร้างบทเรียนสำเร็จรูปนี้มาจำนวน 10 คน ให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อดูพื้นฐานเดิมแล้วให้เรียนบทเรียนสำเร็จรูปนี้ตามลำดับจนจบบทเรียน โดยไม่มีการติดต่อเป็นส่วนตัวกับครูผู้สอน เมื่อจบบทเรียนแล้วให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน (แบบทดสอบฉบับเดียวกับก่อนเรียน) เพื่อดูความก้าวหน้าหลังจากเรียนจบบทเรียนแล้ว การทดลองขั้นนี้ควรบันทึกผลเวลาที่ใช้เรียนบทเรียนไว้ด้วย เพื่อจะได้ทราบเวลาที่เหมาะสมสำหรับการนำบทเรียนไปใช้จริง ในการทดลองนี้ให้หาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปตามเกณฑ์มาตรฐานซึ่งกำหนดไว้ก่อน เช่น กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ดังนั้นข้อมูลที่ต้องการทราบในการทดลองกลุ่มเล็ก 10 คนนี้ได้แก่

- 1) คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้ง 10 คน ในความสามารถตอบคำถามในบทเรียนได้ถูกต้อง ซึ่งควรจะได้ตามเกณฑ์มาตรฐานคือ 90%
- 2) คะแนนเฉลี่ยของนักเรียน 10 คน ในการทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งควรจะได้ตามเกณฑ์มาตรฐานคือ 90%
- 3) คะแนนความก้าวหน้าในการเรียนบทเรียนสำเร็จรูป หาได้โดยนำคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบก่อนเรียนไปหักออกจากคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อจะได้ทราบว่าเมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนสำเร็จรูปไปแล้วมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่

4.1.3 การทดลองภาคสนาม เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยทดลองกับผู้เรียน 30 - 100 คน ในสภาพเหมือนในชั้นเรียนจริง ๆ วิธีดำเนินการในขั้นนี้ก็เหมือนกับวิธีทดลองขั้นที่สอง หรือทดลองกับกลุ่มเล็กทุกอย่าง ต่างกันที่จุดประสงค์ของการนำบทเรียนซึ่งการทดลองในสองครั้งแรกที่ผ่านมามีถือว่าเป็นการกระทำเพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข นักเรียนเปรียบเสมือนที่ปรึกษา และบทเรียนที่ให้เรียนก็เป็นเพียงการยกร่าง เมื่อผ่านการทดลองกับกลุ่มเล็ก 10 คนแล้ว จึงจะถือว่าเป็นบทเรียนฉบับจริง การทดลองภาคสนามก็เป็นการทดลองโดนสมมติว่าเป็นการนำไปใช้จริง

4.2 การทดลองใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยน่านวัตกรรมที่ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประมาณ 30 - 100 คน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง ควรเป็นการวิจัยทดลองเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม การทดลองในขั้นนี้เป็นการทดลองเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน โดยใช้นวัตกรรมที่

สร้างขึ้น จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการทดลองที่มีการควบคุมอย่างรัดกุม เพื่อผลลัพธ์ของนวัตกรรมชิ้นนั้นในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

4.3 เผยแพร่นวัตกรรม เมื่อนำนวัตกรรมไปขยายผลโดยให้ผู้อื่นไปทดลองใช้และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่พอใจแล้ว ก็จัดทำนวัตกรรมนั้นเผยแพร่ให้ใช้กันแพร่หลายต่อไป

การสร้างนวัตกรรมหรือเครื่องมือขึ้นใหม่อย่างถูกหลักวิชาการ และควรต้องตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรมหรือเครื่องมือด้วย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพควรมีลักษณะสำคัญ คือ มีความตรง ความเชื่อมั่น อำนาจจำแนกและความยากเหมาะสม ดังนี้

1. ความตรง (Validity) หมายถึง ความสามารถในการวัดในสิ่งที่ต้องการจะวัด เช่น จะวัดความซื่อสัตย์ ตัวคำถามในแบบสอบถามจะต้องเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ หรือหากสอนเรื่องเศษส่วน แบบสอบถามวัดเรื่องเศษส่วนจริง ๆ หรือการสร้างเครื่องมือให้มีความตรงควรถือหลักปฏิบัติ คือ การเขียนข้อความ ให้คำนึงถึงหลักตรรกวิทยาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมากที่สุดว่าสิ่งที่เราเขียนอยู่ในความหมายของสิ่งที่เราต้องการจะวัดหรือไม่ และควรให้ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ ด้วยว่าข้อความที่สร้างเหมาะสมหรือไม่ ครอบคลุมสิ่งที่เราต้องการจะวัดมากน้อยเพียงใด การหาค่าความตรงของเครื่องมือมีหลายวิธี เช่น ความตรงตามเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ในรายวิชานั้นอย่างน้อย 3 คน ช่วยประเมินรายบุคคลว่าข้อความแต่ข้อสามารถวัดได้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ เช่น ถ้าข้อความวัดได้ตรงจุดประสงค์ ได้ 1 คะแนน ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นวัดตรงจุดประสงค์หรือไม่ ให้ 0 คะแนน และถ้าข้อความวัดได้ไม่ตรงจุดประสงค์ได้ -1 คะแนน เป็นต้น จากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทุกคนที่ประเมินมารวมลงในแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์เพื่อหาค่าเฉลี่ย สำหรับข้อคำถามแต่ละข้อ เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ให้คัดเลือกเอาไว้ใช้ได้ แต่ถ้าข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ความคงที่ในการวัด เช่น สอบครั้งที่ 1 ได้คะแนน 20 ถ้านำข้อสอบชุดเดิมมาสอบอีกก็จะได้คะแนนเท่าเดิมหรือใกล้เคียงที่สุด การทำให้เครื่องมือมีความเชื่อมั่นสูงควรเขียนข้อคำถามที่จะใช้วัดให้ชัดเจนเพื่อทำให้ผู้ตอบเข้าใจได้ตรงกันและข้อคำถามให้มีจำนวนมากข้อ เช่น ถ้าต้องการ 40 ข้อ อาจสร้างไว้ 60 ข้อ เพราะเมื่อหาคุณภาพแล้วอาจต้องตัดข้อที่มีคุณภาพต่ำออก การมีจำนวนคำถามยิ่งมากคะแนนที่ได้มาก็ยิ่งใกล้เคียงความจริง วิธีการหาความเชื่อมั่นอาจเลือกใช้วิธีของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) ใช้สำหรับข้อสอบที่มีการให้คะแนนแบบ 0 - 1 มีสูตรใช้ 2 สูตร คือ สูตร KR - 20 และ KR - 21 อีกวิธีหนึ่งที่นิยมใช้ คือวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach, 1990) ใช้กับแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า วิธีนี้เรียกว่าการหา “สัมประสิทธิ์แอลฟา”

3. อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ประสิทธิภาพของข้อคำถามในการแบ่งเด็กนักเรียนออกเป็นกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน กลุ่มผู้ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ ในกรณีเป็นแบบทดสอบหรืออำนาจจำแนก ผู้ที่มีลักษณะสูงจากผู้ที่มีลักษณะต่ำในกรณีที่เป็นแบบสอบถาม กรณีเป็นแบบปรนัยที่มีการให้คะแนนแบบ 0 - 1 อาจใช้วิธีคำนวณค่าอำนาจจำแนกโดยเทคนิค 25% ของการเรตต์ (Garrett) ดังนี้

3.1 ตรวจสอบคะแนนของคนทุกคน แล้วนำกระดาษคำตอบมาเรียงลำดับคะแนนจากมากไปน้อย (ควรทดสอบเด็กประมาณ 10 คน)

3.2 ทำจำนวน 25% (1 ใน 4) ของกระดาษคำตอบทั้งหมดแล้วนำกระดาษคำตอบกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดกับกลุ่มต่ำสุดมากลุ่มละ 25% ตรงกลาง 50% ตัดทิ้ง

3.3 ในข้อสอบแต่ละข้อให้นับจำนวนคนตอบถูกในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วเทียบเป็นร้อยละของแต่ละกลุ่ม

3.4 หาความแตกต่างระหว่างร้อยละของคนตอบถูกในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ผลที่ได้คือค่าอำนาจจำแนก เช่น ข้อสอบข้อที่ 1 กลุ่มสูงตอบถูก 80% กลุ่มต่ำตอบถูก 20% ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ $80 - 20$ เหลือ 60% หรือ 0.60 ข้อสอบที่ถือว่ามีความอำนาจจำแนกใช้ได้จะมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

4. ความยาก (Difficulty) หมายถึง จำนวนร้อยละหรือค่าสัดส่วนของนักเรียนที่ตอบถูกในข้อนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนทั้งหมด ใช้กับเครื่องมือวัดที่เป็นแบบทดสอบปรนัยประเภท 0 - 1 หรือกรณีที่แบ่งเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ ให้นำร้อยละของจำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูงรวมกับร้อยละของจำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำหารด้วย 2 เช่น ข้อสอบข้อที่ 1 กลุ่มสูงตอบถูก 80% ส่วนกลุ่มต่ำตอบถูก 20 % ความยากจะเท่ากับ 80 บวก 20 หารด้วย 2 เท่ากับ 50% ความยากที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง $0.20 - 0.80$ ถ้ามีค่ายิ่งมากแสดงว่ายิ่งง่าย

การปรับปรุงเรื่องวัด ภายหลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและการนำไปทดลองใช้แล้ว ผู้สร้างอาจต้องตัดข้อคำถามบางข้อทิ้ง หรือปรับปรุงข้อความใหม่ การปรับปรุง ได้แก่ การแก้ไขข้อความ เช่น เพิ่มคำบางคำหรือขยายความบางอย่างให้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น แล้วจึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์รายข้อทำเช่นนี้หลาย ๆ ครั้งจนไม่มีข้อใดที่จำเป็นต้องปรับปรุง จึงคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นเครื่องมือวัด

ในการดำเนินการขั้นตอนนี้ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้คำปรึกษา แนะนำ และดำเนินการส่งเสริมครูผู้วิจัย ดังนี้

1. ศึกษา คู่มือจากแหล่งวิชาการ เพื่อนำความรู้มาสร้างและพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม
2. สร้างและพัฒนาสื่อนวัตกรรม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของครูให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้
3. สร้างและพัฒนาสื่อนวัตกรรม เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ และวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงาน

4. ช่วยหาคำปรึกษาและข้อคิดเห็นด้านการกำหนดขอบเขตการวิจัยว่าควรเก็บข้อมูลกับใคร ที่ไหน อย่างไร
5. จัดทำเอกสารให้ความรู้ด้านการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม
6. สนับสนุนให้ครูผู้วิจัยได้ปฏิบัติโดยเสนอนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้ปฏิบัติเป็นระยะ
7. มีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือหรือนวัตกรรมให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหาหรือความต้องการที่เกิดขึ้น
8. ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดี (Goodness) ของนวัตกรรม เช่น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เป็นต้น
9. สนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุในการสร้างนวัตกรรมหรือการพัฒนาวิธีการ
10. การให้ครูได้รับการพัฒนาให้มีค่านิยมในการทำวิจัย เพื่อให้บุคคลเกิดความรู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ

จากที่กล่าวสรุปได้ว่า การให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็นในการเสนอนวัตกรรมใหม่ ๆ ของผู้บริหารในการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมแก่ครูผู้ทำวิจัยตามกระบวนการสร้างนวัตกรรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนา กำหนดกรอบความคิดในการสร้างนวัตกรรมที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การหาประสิทธิภาพและคุณภาพของเครื่องมือหรือนวัตกรรม ตลอดจนการทดลองใช้รูปแบบที่เหมาะสมพร้อมการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ จนได้เครื่องมือหรือนวัตกรรมที่มีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป และจากการที่ผู้วิจัยได้เข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนหลายครั้ง ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางมากำหนดเป็นตัวแปรตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ด้านการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม ดังนี้ การกำหนดขั้นตอนหรือกระบวนการ ได้มาหรือการพัฒนาวิธีการ/นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการนำนวัตกรรมไปใช้ การตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรม การปรับปรุงนวัตกรรม และนำครูไปศึกษา ดูงานจากแหล่งวิทยาการ เพื่อนำความรู้มาสร้างและพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมดังกล่าวนี้ มาทำการวิจัยการส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครู ดังนี้

1. การกำหนดขั้นตอนหรือกระบวนการ ได้มาหรือการพัฒนาวิธีการ/นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย
2. ขั้นตอนการนำนวัตกรรมไปใช้
3. การตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรม
4. การปรับปรุงนวัตกรรม
5. นำครูไปศึกษา ดูงานจากแหล่งวิทยาการ เพื่อนำความรู้มาสร้างและพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม

ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้

มิลเลอร์ (Miller, 2000 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2544: 55) กล่าวว่า ก่อนการเก็บข้อมูลให้ตั้งคำถามที่ขึ้นต้นด้วยตัวอักษร คือ 5 – W และ 1 – H คือ Why ทำไมถึงต้องเก็บรวบรวมข้อมูล (ข้อมูลสัมพันธ์กับคำถามวิจัยอย่างไร ข้อมูลบอกระยะเกี่ยวกับยุทธวิธีที่ใช้ในการเรียนการสอน) What เราต้องการเก็บข้อมูลอะไร (เก็บข้อมูลจากหลายแหล่ง หลายวิธี และหลายช่วงเวลา) Where เราจะเก็บข้อมูลจากไหน (กลุ่มตัวอย่างคือใคร จำเป็นต้องระบุนักเรียนที่ต้องการเก็บข้อมูลระยะยาวหรือไม่) When เราจะเก็บข้อมูลเมื่อไร และนานแค่ไหน (ต้องการข้อมูลเท่าใด ช่วงเวลาเก็บเป็นอย่างไร) Who ใครเป็นคนเก็บข้อมูล (เก็บเองหรือให้เพื่อนครูช่วยเก็บ) และสุดท้ายคำว่า How จะรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร และจะมีการแลกเปลี่ยนผลการวิจัยอย่างไร (กำหนดตารางเวลาทำงาน จะเก็บข้อมูลที่ไหนอย่างไร กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระบบการเก็บข้อมูล การนำเสนอ และแลกเปลี่ยนผลการวิจัยเป็นอย่างไร) ซึ่งสอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา (2544 อ้างถึงใน ชำนาญ เนื่องจำนง, 2545: 30 - 33) ชั้นนี้ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้น โดยระบุขั้นตอนการปฏิบัติว่าจะใช้กับใคร เมื่อไร อย่างไร แล้วเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นิยมใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนมีหลายประเภท เช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. แบบทดสอบ (Test) หมายถึง ชุดของคำถามที่ใช้วัดพฤติกรรมประเภทความรู้ แบบทดสอบแบ่งได้หลายแบบ เช่น

1.1 แบบทดสอบแบบอัตนัยหรือแบบความเรียง (Subjective or Essay Type) หมายถึง แบบทดสอบที่กำหนดปัญหาหรือคำถามมาให้ โดยให้ผู้เข้าสอบเขียนตอบยาว ๆ ภายในเวลาที่กำหนดให้ ข้อสอบประเภทนี้เหมาะสำหรับวัดหลาย ๆ ด้านในแต่ละข้อ เช่น วัดความสามารถในการใช้ภาษา ความคิด การแสดงออกของอารมณ์ ทัศนคติ

1.2 แบบปรนัย หรือแบบให้คำตอบสั้น ๆ (Objective or Short Type) หมายถึง แบบทดสอบที่กำหนดให้ตอบสั้น ๆ หรือแบบกำหนดคำตอบให้เลือก ได้แก่ แบบถูกผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ และแบบเลือกตอบ

2. แบบสอบถาม (Questionnaires) คือ รายการคำถามที่ส่งไปให้คนกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ตอบ เกี่ยวกับเรื่องที่เราต้องการทราบ อาจเป็นคำถามที่ถามข้อเท็จจริง ความเห็น ความรู้สึก การประเมินสภาพ การประเมินการปฏิบัติ ฯลฯ โดยให้บุคคลตอบในแบบสอบถาม

3. แบบสัมภาษณ์ (Interview) เหมาะสำหรับเก็บข้อมูลจากเด็ก ๆ หรือกลุ่มตัวอย่างที่อ่านหนังสือไม่ออก แต่ต้องใช้เวลามากในการเก็บข้อมูล ผู้สัมภาษณ์ถ้ามีหลายคนจำเป็นที่จะต้องมีการฝึกและสาธิตการสัมภาษณ์ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน แบบสัมภาษณ์มี 2 ชนิด คือ

3.1 แบบสัมภาษณ์ที่มีคำถามแน่นอน (Structured Interview) เป็นแบบที่มีคำถามกำหนดไว้แน่นอน เช่น ท่านมีเวลาเพียงพอในการเตรียมตัวสอบหรือไม่

3.2 แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีคำถามที่แน่นอน (Unstructured Interview) เป็นแบบที่ไม่มีคำถามกำหนดไว้แน่นอน เราสามารถเปลี่ยนแปลงคำถามได้ตามสถานการณ์ แต่ต้องไปสู่จุดหมายเดียวกัน เช่น ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้างเกี่ยวกับการสอนของครู

4. แบบสังเกต (Observation) เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลที่ทำให้ง่าย ๆ ผู้วิจัยสามารถสังเกตเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มในเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสังเกต วิธีการสังเกตมี 2 ประเภท คือ

4.1 การสังเกตโดยเข้าไปร่วม (Participant Observation) หมายถึง ผู้สังเกตไปร่วมอยู่ในหมู่ผู้ที่ถูกสังเกตและมีการร่วมกระทำกิจกรรม โดยผู้สังเกตเป็นสมาชิกของกลุ่มนั้นด้วย

4.2 การสังเกตโดยไม่เข้าไปร่วม (Non- Participant Observation) หมายถึง ผู้สังเกตอยู่วงนอกของผู้ถูกสังเกต โดยกระทำตนเป็นบุคคลภายนอกไม่ได้เข้าไปร่วมกิจกรรมของกลุ่มด้วย

การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ต้องระบุนรายละเอียดดังต่อไปนี้ด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ระบุถึงลักษณะของกลุ่มประชากร จำนวนของประชากร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง และการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

2. ตัวแปร ระบุสิ่งที่ต้องศึกษาให้ชัดเจน ถ้าเป็นการวิจัยเชิงทดลองให้ระบุถึงตัวแปรอิสระคืออะไร ตัวแปรตามคืออะไร แต่ถ้าเป็นการวิจัยเชิงสำรวจก็ให้ระบุตัวแปรที่จะศึกษาไว้ด้วยเช่นกัน

3. รูปแบบของการวิจัย ถ้าเป็นการวิจัยเชิงทดลอง รูปแบบของการวิจัยจะเป็นรูปแบบลักษณะใด เช่น การทดลองแบบกลุ่มเดียว การทดลองแบบใช้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4. เครื่องมือวิจัย ระบุถึงลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือนั้นผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้นเอง หรือใช้เครื่องมือของคนอื่นหรือประยุกต์ขึ้นจากเครื่องมือของผู้อื่น ประสิทธิภาพของเครื่องมือและวิธีการใช้เครื่องมือ

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ระบุถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล การจดบันทึก ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงเวลาและสถานที่ที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเขียนเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างเพียงพอ

6. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล ระบุถึงวิธีการที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดของข้อมูล ระบุเกณฑ์หรือวิธีการที่จะใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การหาความถี่ หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย หรือสถิติทดสอบอย่างไร

ในการออกแบบเพื่อพิสูจน์ว่านวัตกรรมสามารถแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนได้นั้น รูปแบบที่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนได้ มีดังนี้

แบบที่ 1 ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว มีการวัดผลการทดลองครั้งเดียว (One-Shot Case Study) เป็นการทดลองกลุ่มเดียว โดยมีการสังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของนักเรียนในช่วงเวลาหนึ่งแล้วทดลองใช้

นวัตกรรม หรือวิธีสอนที่ได้สร้างขึ้นมาใหม่ จากนั้นสังเกตพฤติกรรมสิ้นสุดอีกระยะหนึ่ง เพื่อวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ ถ้าเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดไว้ ก็แสดงว่าการใช้นวัตกรรมนั้นได้ผลดีจริง ถ้าหากไม่เป็นไปตามที่คาดหวังต้องทำการปรับปรุงแก้ไขและทดลองใหม่จนผลการทดลองบ่งชี้ว่าสามารถพัฒนานักเรียนได้ตามที่คาดหวัง

แบบที่ 2 ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว มีการวัดผล 2 ครั้ง ก่อนและหลังทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) เป็นการทดลองกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนเรียน แล้วนำนวัตกรรมที่จัดทำขึ้นไปทดลองสอนในห้องเรียนซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเดียวกัน เมื่อทดลองสอนจนครบตามจำนวนคาบเวลาที่กำหนดไว้แล้ว ให้วัดตัวแปรตามด้วยเครื่องมือฉบับเดียวกันที่ใช้วัดก่อนเรียน เพื่อคุณภาพหลังการใช้นวัตกรรม หากเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดไว้แสดงว่าการใช้นวัตกรรมได้ผลดี ถ้าหากไม่เป็นไปตามที่คาดหวังต้องปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใหม่จนผลการทดลองบ่งชี้ว่าสามารถพัฒนานักเรียนได้ตามที่คาดหวัง

แบบที่ 3 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม มีลักษณะเท่าเทียมกัน ใช้เป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม มีการวัดผลการทดลอง 1 ครั้ง (Nonrandomized Control-Group Posttest-Only Design) เป็นการทดลองโดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่มีลักษณะต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน ก่อนการทดลองใช้นวัตกรรม ให้กำหนดกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม และทำการสอนโดยใช้วิธีเดิม และอีกกลุ่มหนึ่งให้สอนโดยใช้นวัตกรรม เมื่อสอนครบตามกำหนดระยะเวลาแล้วทำการวัดตัวแปรตามของการทดลองทั้ง 2 กลุ่มด้วยเครื่องมือชุดเดียวกัน จากนั้นนำผลทั้ง 2 กลุ่มมาเปรียบเทียบกันเพื่อทดสอบสมมุติฐานต่อไป

แบบที่ 4 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม มีการสอบก่อนและหลังการทดลอง (Nonrandomized Control-Group Pretest-Posttest Design) เป็นการทดลองโดยกลุ่ม 2 กลุ่มที่มีคุณลักษณะต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน ก่อนดำเนินการทดลองให้ทดสอบวัดตัวแปรด้วยข้อสอบของการทดลองทั้ง 2 กลุ่มตามที่ได้วางแผนไว้ หลังจากดำเนินการทดลองโดยทำการสอนกลุ่มควบคุมโดยวิธีเดิม และกลุ่มทดลองทำการสอนโดยใช้นวัตกรรม เมื่อครบกำหนดระยะเวลาให้ทำการวัดตัวแปรตามของการทดลองทั้ง 2 กลุ่มด้วยข้อสอบชุดเดิมอีกครั้ง และนำผลต่างของคะแนนหลังกับก่อนของแต่ละหน่วยตัวอย่างไปคำนวณเปรียบเทียบเพื่อทดสอบสมมุติฐานต่อไป

แบบที่ 5 ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว มีการวัดหลาย ๆ ครั้งตามที่ต้องการก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (One-Group Time Series Design) เป็นการทดลองกลุ่มเดียวโดยมีการวัดหรือสังเกตหลาย ๆ ครั้ง ทั้งก่อนและหลังการทดลอง จะวัดกี่ครั้งทั้งก่อนและหลังการทดลองก็ได้ขึ้นอยู่กับงานวิจัยของแต่ละเรื่อง ซึ่งต้องวัดโดยใช้เครื่องมือชุดเดียวกันทั้งก่อนและหลังการทดลอง และให้ระยะเวลาในการวัดแต่ละครั้งห่างกันพอสมควร จะทำให้ทราบการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง และจากการทดสอบก่อนการทดลองหลายครั้งทำให้ทราบแนวโน้มอันเป็นผลให้สามารถนำไป

ประกอบแนวโน้มการทดสอบหลังการทดลองได้ จากนั้นจึงเปรียบเทียบแนวโน้มที่ได้จากการขยายรวมข้อมูลรากฐานข้อมูลเดิมไปสู่คะแนนใหม่แล้ววิเคราะห์แนวโน้มรวมก็สามารถทดสอบได้ว่าการให้วิธีการได้ผลต่างกับที่ไม่ให้อย่างไร

ในการดำเนินการนำนวัตกรรมไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการส่งเสริมครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. จัดทำเอกสารให้ความรู้ในการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งเสริมการนำนวัตกรรมไปใช้ทั้งในด้านวิธีสอนและวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำไปแก้ปัญหาการเรียนการสอนในห้องเรียน
3. ให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็นด้านการนำนวัตกรรมไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนที่จะใช้กับใคร เมื่อไร ที่ไหน และอย่างไรตามขอบเขตของการทดลองการวิจัย
4. สนับสนุนงบประมาณเป็นค่าวัสดุ ค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. นิเทศ ติดตามการดำเนินการวิจัยให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
6. สนับสนุนให้มีการร่วมมือกันระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูผู้วิจัยในชั้นเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. ให้คำแนะนำในการกำหนดแหล่งข้อมูลที่มั่นใจได้ว่าจะได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง เชื่อมั่นได้
8. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบเครื่องมือหรือนวัตกรรมที่มีคุณภาพ เช่น วิธีการทดสอบให้ใช้เครื่องมือทดสอบ วิธีการพิจารณาผลงานให้ใช้แบบตรวจสอบประเมินผลงาน เป็นต้น

จากที่กล่าวสรุปได้ว่า การที่ผู้บริหารโรงเรียนให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้ข้อคิดเห็น สนับสนุนการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้เก็บข้อมูลแก่ครูผู้ทำวิจัย โดยระบุขั้นตอนการปฏิบัติ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง รูปแบบการวิจัย แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่ชัดเจนเหมาะสมกับเครื่องมือแต่ละประเภทจนได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน และจากการที่ผู้วิจัยได้เข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนหลายครั้ง ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางมากำหนดเป็นตัวแปรตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ ดังนี้ การนำวิธีการ/นวัตกรรมไปทดลองใช้ การระบุถึงลักษณะของกลุ่มประชากรหรือกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ขั้นตอนการใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหา การเก็บรวบรวมข้อมูล และแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ดังกล่าวนี้ มาทำการวิจัยการส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครู ดังนี้

1. การนำวิธีการ/นวัตกรรมไปทดลองใช้
2. การระบุถึงลักษณะของกลุ่มประชากรหรือกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย
3. ขั้นตอนการใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

ด้านการสรุปผลและการเผยแพร่

คูวิมล ว่องวานิช (2544 อ้างถึงใน ชำนาญ เนื่องจางง, 2545: 33 - 34) เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยเลือกสถิติที่เหมาะสมกับข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วจึงแปลความหมาย สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งเขียนรายงานการวิจัยต่อไป สำหรับข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์นั้น มีทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลเชิงปริมาณสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน ส่วนใหญ่นำเสนอข้อมูลดิบ โดยมีการแจกแจงเป็นความถี่ ร้อยละหรือค่าเฉลี่ย บางครั้งนำเสนอเป็นรูปกราฟ หรือแผนภูมิเพื่อให้เข้าใจง่าย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือการสังเกต โดยใช้วิธีการบันทึกเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่สังเกตเห็น เช่น พฤติกรรมของนักเรียนขณะอยู่ในห้องเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน สมุดส่งงานของนักเรียน การจัดเก็บข้อมูลอาจใช้การบันทึกวิธีทัศน์

กรมสามัญศึกษา (2544 อ้างถึงใน ชำนาญ เนื่องจางง, 2545: 34 - 35) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลและต้องทราบว่าลักษณะข้อมูลที่รวบรวมมาได้ขึ้นอยู่กับระดับใด เพื่อที่จะเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับระดับของข้อมูลนั้น ๆ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ร้อยละ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางหรือการวัดค่ากลาง การวัดการกระจาย ดังนี้

1. ร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ (Percentage) เป็นสถิติที่นิยมใช้กันมากในการวิจัย เพราะเป็นตัวเลขที่เข้าใจง่าย ในการคำนวณหาร้อยละก็เป็นการเปรียบเทียบตัวเลขจำนวนหนึ่งหรือหลายจำนวนกับตัวเลขอีกจำนวนหนึ่งที่เทียบส่วนเป็นร้อยนั่นเอง ดังนั้นในการคำนวณหาร้อยละจึงต้องใช้ตัวเลขที่เราต้องการเปรียบเทียบหารด้วยเลขฐานแล้วคูณด้วย 100 นั่นเอง

2. การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางหรือการวัดค่ากลาง การวัดค่ากลางเพื่อหาค่าที่เป็นตัวแทนของข้อมูลชุดนั้น เช่น

- 2.1 ฐานนิยม (Mode) คือ ค่าของข้อมูลตัวหนึ่ง ซึ่งเป็นข้อมูลตัวที่มีความถี่สูงที่สุด เช่น กลุ่มตัวอย่าง 500 คน มีคนที่ประกอบอาชีพทำไร่ทำนามากที่สุด กลุ่มอาชีพทำไร่ทำนาก็เป็นฐานนิยมของกลุ่มตัวอย่างนั้นในเรื่องของอาชีพ การคำนวณก็คือ การนับนั่นเอง ฐานนิยมมักจะใช้เมื่อต้องการทราบค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางโดยประมาณ และรวดเร็ว รวมทั้งมักจะใช้เมื่อจำนวนข้อมูลมีไม่มากนัก

- 2.2 มัชฐาน (Median) ค่าที่อยู่ในตำแหน่งกึ่งกลางของข้อมูลทั้งหมดเมื่อได้เรียงค่าของข้อมูลจากน้อยที่สุดไปมากที่สุด หรือจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด นั่นคือ มัชฐานเป็นค่าตัวเลขค่าหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่า คะแนนตัวที่เป็นตัวแทนของข้อมูลทั้งหมดมีค่าเท่าใด และเป็นตัวแทนให้

ทราบว่ามีจำนวนข้อมูลที่มากกว่าและน้อยกว่านี้อยู่ประมาณ 50 เปอร์เซนต์ เช่น ค่ามัธยฐานของคะแนนผลการสอบของนักเรียนกลุ่มหนึ่งมีค่า 35 ก็ตีความหมายได้ว่ามีนักเรียน 50 เปอร์เซนต์ที่ได้คะแนนต่ำกว่า 35 คะแนน และมีนักเรียนอีก 50 เปอร์เซนต์ที่ได้คะแนนสูงกว่า 35 คะแนน เป็นต้น

2.3 ค่าเฉลี่ย (Average) หมายถึง ค่าคะแนนตัวหนึ่งที่เกิดจากการเอาคะแนนทุกตัวมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนของคะแนนทั้งหมด ค่าเฉลี่ยถือเป็นคะแนนตัวแทนของกลุ่มนั้น

3. การวัดการกระจาย เป็นค่าสถิติที่จะช่วยอธิบายลักษณะของข้อมูลแต่ละชุดที่มีค่าห่างกันมากน้อยเพียงใด ดังนี้

3.1 ค่าเบี่ยงเบนเฉลี่ย (Mean Deviation) เป็นค่าวัดการกระจายที่ดูจากความแตกต่างระหว่างข้อมูลแต่ละตัวกับค่าเฉลี่ยของข้อมูลชุดนั้น โดยเอาค่าความแตกต่างนั้นมาเฉลี่ยอีกครั้งหนึ่ง หรือคือค่าเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างข้อมูลแต่ละตัวกับค่าเฉลี่ยของข้อมูลชุดนั้น

3.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิธีการคำนวณเช่นเดียวกับค่าเบี่ยงเบนเฉลี่ย โดยใช้ความแตกต่างของข้อมูลแต่ละตัวกับค่าเฉลี่ยมาคำนวณ แต่เนื่องจากมีบางค่าเป็นค่าลบ จึงทำให้ค่าลบหมดไปโดยยกกำลังสองของค่าผลต่าง นำเอาค่ายกกำลังสองของค่าความแตกต่างแต่ละตัวมารวมกันทุกค่าแล้วหาค่าเฉลี่ย แล้วนำค่าเฉลี่ยกำลังสองของผลต่างของข้อมูลมาถอดรากที่สอง

3.3 พิสัย (Range) เป็นการวัดการกระจายของข้อมูลที่อย่างหยาบที่สุด โดยดูจากความห่างระหว่างข้อมูลที่มีค่าน้อยที่สุดกับค่ามากที่สุด ดังนั้นพิสัยจึงมีค่าเท่ากับ ผลต่างของค่าสูงสุดกับค่าต่ำที่สุด

3.4 ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation) คือ ค่าที่ใช้วัดการกระจายของข้อมูล ซึ่งหาได้จากครึ่งหนึ่งของความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 (Q_1) กับควอไทล์ที่ 3 (Q_3) การวัดการกระจายของข้อมูล โดยใช้ความเบี่ยงเบนควอไทล์เหมาะสำหรับวัดการกระจายของข้อมูลชุดที่มีข้อมูลบางค่าสูงหรือต่ำกว่าข้อมูลอื่น ๆ เช่น ข้อมูลแตกต่างกันมากไม่เกาะกลุ่มกัน

สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างประชากร ในการพัฒนาการเรียนการสอนโดยการเน้นพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอน ครูบางท่านต้องการที่จะทราบว่านวัตกรรมหรือสื่อการสอนที่พัฒนามาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนนั้น จะมีผลทำให้คุณภาพการเรียนการสอนดีกว่าที่ครูใช้วิธีสอนแบบดั้งเดิมอยู่หรือไม่ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบยืนยันและเพื่อให้ได้คำตอบตามประเด็นที่กล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการเปรียบเทียบ แต่เนื่องจากเทคนิคสถิติมีมาก ในการนำเสนอเทคนิคสถิติจึงจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับรูปแบบการทดลอง และง่ายต่อการทำการวิเคราะห์ เช่น การทดสอบความแตกต่างโดยเปรียบเทียบรูปแบบการทดลองที่ใช้กลุ่ม 2 กลุ่ม ตัวอย่างเช่น การเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติงานระหว่างนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม สถิติที่ใช้คือค่าที (t-test) โดยการทดสอบค่าทีวิธีนี้จะทำให้การแปลความหมายข้อมูลมีความเชื่อถือได้มากกว่าการหาเฉพาะค่าเฉลี่ยแล้วนำมาแปลความหมาย

สุวิมล ว่องวานิช (2544 อ้างถึงใน ชำนาญ เนื่องจางง, 2545: 35 - 36) การแปลความหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ต้องมีความหมาย และผู้วิจัยต้องสร้างความหมาย จากข้อมูลอย่างสมเหตุสมผล ผลที่ได้จากขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ทราบว่าคำตอบของการวิจัยคืออะไร แต่สิ่งที่มีประโยชน์มากกว่านั้นคือ การแปลความหมายว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้น เกิดขึ้นได้อย่างไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ขึ้นของความหมายพยายามหาความหมายจะได้ผลมากหากให้เพื่อนร่วมงานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ช่วยกันอภิปราย

กรมสามัญศึกษา (2544 อ้างถึงใน ชำนาญ เนื่องจางง, 2545: 36 - 40) การนำเสนอรายงานผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยทั่วไปในการเขียนรายงานการวิจัยมักจะมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนหน้า ส่วนเนื้อหา และส่วนอ้างอิง สำหรับแนวทางในการเขียนแต่ละส่วนของรายงานการวิจัยในชั้นเรียนมีดังนี้

1. ส่วนหน้า หมายถึง ส่วนที่อยู่ก่อนส่วนเนื้อหาของการวิจัย เป็นส่วนประกอบที่ทำให้รายงานการวิจัยสมบูรณ์ และสื่อความหมายได้ดียิ่งขึ้น ในส่วนนี้ประกอบด้วย

1.1 ปกหน้า ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย และข้อความอื่น ๆ เช่น ระบุชื่อหน่วยงานที่เป็นเจ้าของการวิจัย และอาจะระบุปีที่ทำวิจัยด้วย

1.2 ปกใน มีข้อความเหมือนปกนอก

1.3 บทคัดย่อ เป็นบทที่ผู้ทำวิจัยสรุปเรื่องราวทั้งหมดเกี่ยวกับงานวิจัยที่ได้ดำเนินการไปแล้วมากแล้วสรุปไว้สั้น ๆ โดยมีหัวข้อสำคัญ ๆ คือ ชื่อรายงานการวิจัย ชื่อผู้วิจัย ปีที่ทำวิจัย สารของบทคัดย่อจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินงานและผลที่ได้จากการวิจัย

1.4 คำนำ จะกล่าวถึงความจำเป็นหรือประเด็นบางประการในเชิงแนะนำงานวิจัย จุดมุ่งหมายของการดำเนินงานวิจัย และกล่าวขอขอบคุณบุคคลต่าง ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำจนกระทั่งงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

1.5 สารบัญ มักนิยมแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ สารบัญเนื้อเรื่อง สารบัญตาราง และ สารบัญภาพประกอบหรือแผนภูมิ

2. ส่วนเนื้อหา จะประกอบด้วย 5 บท ได้แก่ บทนำ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิ. ที่ 5 มีรายละเอียดดังนี้

บทที่ 1 บทนำ มีส่วนประกอบ 5 ส่วน คือ

1) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา กล่าวถึงสภาพการเรียนการสอนที่พึงปรารถนา หรือควรจะเป็น โดยกล่าวถึงแผนการศึกษาชาติ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร นโยบายการจัดการศึกษาระดับกรม ตลอดจนจุดประสงค์รายวิชาที่ตนรับผิดชอบ สภาพปัญหาการเรียนการสอนที่ประสบหรือไม่เป็นไปตามที่ปรารถนา โดยบรรยายถึงสภาพปัญหาจากการวิเคราะห์ตามขั้นตอนวิเคราะห์ปัญหา

ถ้ามีตัวเลขประกอบให้นำมาระบุไว้ด้วย และสรุปแนวทางที่จะแก้ปัญหาที่ประสบอยู่หรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยข้อความที่เขียนในส่วนนี้จะสอดคล้องและต่อเนื่องกัน โดยตลอด

2) วัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดให้ชัดเจนว่าเพื่อศึกษาอะไร เขียนถึงสิ่งที่เราอยากได้คำตอบ การเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยต้องเขียนให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัยและนิยมใช้ประโยคบอกเล่า

3) สมมุติฐานการวิจัย เป็นคำตอบที่คาดหวังไว้ก่อนที่จะทำการวิจัย หรือสามารถทดสอบได้ด้วยวิธีการทางสถิติ การตั้งสมมุติฐานต้องตั้งบนรากฐานแนวคิดทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ

4) ขอบเขตของการวิจัย เป็นการบอกกรอบงานวิจัยว่ามีขอบเขตเพียงใด ครอบคลุมอะไรบ้าง แต่ไม่จำเป็นต้องระบุรายละเอียดมากนัก โดยทั่วไปจะระบุกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา และระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย

5) คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย มีบางคำในรายงานการวิจัยที่ต้องให้คำจำกัดความหรือนิยาม เพื่อทำความเข้าใจระหว่างผู้วิจัยกับผู้อ่านรายงานการวิจัย ซึ่งคำเหล่านี้จะเป็นคำที่มีความหมายแตกต่างไปจากความหมายทั่ว ๆ ไป ความหมายของคำนิยามให้นิยามเป็นเชิงปฏิบัติการ (Operation Definition) ไม่ใช่ให้นิยามตามทฤษฎีตามความหมายสากลหรือตามพจนานุกรม

6) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ผู้วิจัยต้องตอบคำถามให้ได้ว่า เมื่อทำวิจัยเสร็จแล้วเราจะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร ซึ่งต้องสอดคล้องกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และให้กล่าวถึงประโยชน์ที่เป็นผลตามมาด้วย

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กำลังดำเนินการอยู่ จุดเน้นของบทนี้คือหลังจากได้นำเสนอแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วผู้เขียนรายงานต้องสรุปกรอบแนวคิดหลักการ แนวทาง หรือรูปแบบของนวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหาคือการเรียนการสอนที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือทดลอง รายการเนื้อหาของบทนี้ควรเสนอแยกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของบทที่ 2 เช่น

1) ความหมาย หรือมโนทัศน์ที่สำคัญเกี่ยวกับนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาคือการเรียนการสอน

2) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา

3) ผลการวิจัย หรือบทความที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งในแต่ละตอนจะต้องอธิบายกรอบแนวคิดโดยสรุปที่เป็นของผู้วิจัยเอง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย แนวทางในการเขียนบทนี้แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการ และขั้นตอนการ ดำเนินการ ดังนี้

1) ขั้นตอนเตรียมการ รายการที่ควรเขียนรายละเอียด คือ

1.1) การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนการสอน

1.2) การศึกษาเนื้อหา หลักสูตร และเอกสารต่าง ๆ เพื่อตัดสินใจเลือกรูปแบบหรือวิธีการแก้ปัญหา

1.3) การพัฒนารูปแบบหรือวิธีการที่จะใช้ดำเนินการแก้ปัญหา และเขียนขั้นตอนการดำเนินการสร้างและพัฒนา รูปแบบอย่างละเอียด พร้อมทั้งการหาคุณภาพเบื้องต้นของรูปแบบ

1.4) สร้างเครื่องมือสำหรับตรวจสอบและประเมิน มีเครื่องมือที่ชนิด อะไรบ้าง เช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบ ฯลฯ เครื่องแต่ละชนิดมีวิธีการสร้างอย่างไร นำไปทดลองใช้กับกลุ่มใด จำนวนเท่าใด และได้ผลอย่างไร

1.5) วางแผนการดำเนินการทดลองแก้ปัญหาอย่างไร

2) ขั้นตอนการ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

2.1) ขั้นการทดลอง เป็นขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของรูปแบบ โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ให้เขียนระบุว่ากลุ่มตัวอย่างแบบใด พร้อมทั้งจำนวนกลุ่มตัวอย่างด้วย การดำเนินการทดลอง มีกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง แต่ละกลุ่มดำเนินการอย่างไร การรวบรวมข้อมูลมีวิธีการอย่างไร และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเลือกสถิติที่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างลักษณะของข้อมูลที่วัดและการปรับปรุงแก้ไข และการวางแผนดำเนินการต่อไป

2.2) ขั้นตอนการแก้ไขปัญหามาจริง โดยดำเนินการเรียนการสอนกับนักเรียนทุกคน ประเมินผลระหว่างดำเนินการและสิ้นสุดการดำเนินการ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูล

2.3) ขั้นเผยแพร่ เมื่อผลการดำเนินการได้ผลแน่นอนแล้วให้เขียนระบุว่าเผยแพร่โดยวิธีการใดบ้าง และผลการเผยแพร่เป็นอย่างไร

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยซึ่งหลักการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ควรเสนอเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย หรือตามสมมุติฐานของการวิจัยทีละข้อ

2) ใช้เทคนิคการแปรผลที่เรียกว่า “ข้อมูลพูดได้” เช่น ใช้แผนภูมิ แผนภาพต่าง ๆ

3) ใช้ภาษาเขียนที่อ่านง่ายและเหมาะสมกับผู้อ่าน พยายามแปลภาษาทางสถิติให้เป็นภาษาเขียนที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ง่าย

4) การเขียนหัวตารางให้ชัดเจน ไม่คลุมเครือ บอกลำดับตารางเพื่อง่ายต่อการค้นคว้าจากสารบัญตาราง เช่น ตาราง 1 ตาราง 2 เป็นต้น

บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เป็นการนำเสนอข้อสรุปหรือข้อค้นพบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยโดยอิงแนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะโดยใช้ข้อค้นพบจากผลการวิจัยสำหรับแนวทางในการเขียน มีดังนี้

1) สรุปวัตถุประสงค์ของการวิจัยในช่วงต้น พร้อมทั้งเล่าวิธีการ โดยย่อช่วงกลางก่อนที่จะเขียนสรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ การเขียนสรุปผลควรเขียนสั้น ๆ กระชับสอดคล้องและเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2) การเขียนอภิปรายผล เขียนเพื่อชี้แจงให้เห็นว่าผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักการ ทฤษฎี หรือผลการวิจัยของผู้อื่นที่ทำไว้อย่างไร

3) การเขียนข้อเสนอแนะ เสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์และเสนอแนะในการทำวิจัยเพิ่มเติมต่อไป

3. ส่วนอ้างอิง มีส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ บรรณานุกรม และภาคผนวก

3.1 บรรณานุกรม เป็นส่วนที่นำเอาเอกสารทุกเล่มทุกชนิดที่อ้างอิงในรายงานการวิจัยทั้งหมด ตั้งแต่บทที่ 1 จนถึงบทที่ 5 ให้นำมารวบรวมเขียนเป็นบรรณานุกรมของรายงานการวิจัยอย่างเป็นระบบ

3.2 ภาคผนวก เป็นส่วนรายละเอียดปลีกย่อยของเนื้อหาที่ไม่จำเป็นต้องใส่ไว้ในส่วนของเนื้อหารวมไว้ตอนท้ายเล่ม เพื่อการอ้างอิงในรายละเอียดอาจเป็นข้อมูลตัวเลข ตาราง ผลการวิเคราะห์ เอกสารต่าง ๆ อาจแยกเป็นประเภทของภาคผนวกก็ได้ เช่น ภาคผนวก ก เป็นเรื่องตารางผลการวิเคราะห์ ภาคผนวก ข เป็นตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด

ในขั้นสรุปผลการวิจัยผู้บริหาร โรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยของครูผู้สอนดังต่อไปนี้

1. แนะนำการจัดทำสรุปผลการวิจัยด้วยภาษาที่เข้าใจและควรอ่านได้ง่าย
2. จัดทำเอกสารให้ความรู้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลและการเขียนรายงานการวิจัย
3. สนับสนุนด้านงบประมาณ เป็นค่าวัสดุในการสรุปผลการวิจัย
4. แนะนำการสรุปผลที่ดีต้องระบุข้อค้นพบ หรือวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนาที่ชัดเจน
5. เสนอแนะการเขียนเอกสารและรายงานการวิจัย เช่น การสรุปสาระสำคัญในแต่ละขั้นตอนที่เสนอไปแล้ว และมีความเกี่ยวข้องกับงานที่ครูผู้วิจัยสนใจ
6. ให้คำปรึกษาในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับข้อมูลที่รวบรวมได้
7. การเสนอแนะการสรุปผลงานวิจัยต้องให้คำตอบเกี่ยวกับปัญหา และส่วนชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหา หรือการตอบสนองความต้องการแก้ปัญหาหรือพัฒนาได้
8. เสนอแนะแนวทางจัดทำสรุปผลและสร้างแนวทางการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในทางปฏิบัติ
9. ให้การยกย่อง ชมเชย เชิดชูเกียรติครูผู้ที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนที่ดีและมีคุณภาพ
10. ตระหนักถึงความสำคัญของการเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียนไปถึงผู้ใช้อย่างทั่วถึง

จากที่กล่าวสรุปได้ว่า การที่ผู้บริหารให้คำแนะนำ เสนอแนะ ตลอดจนให้คำปรึกษาส่งเสริมความรู้แก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนในเรื่องสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเลือกใช้สถิติให้เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูล ระดับของข้อมูล รูปแบบการทดลอง โดยเฉพาะการแปลความหมายข้อมูลต้องให้สมเหตุสมผล เพื่อให้คำตอบของคำถามการวิจัยในการนำไปสรุปอภิปรายผลและนำเสนอการรายงานผลการวิจัยให้ได้ครบทั้งส่วนหน้า ส่วนเนื้อหา ส่วนอ้างอิงที่สมบูรณ์ และสื่อความหมายได้ถูกต้องชัดเจน และจากการที่ผู้วิจัยได้เข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนหลายครั้ง ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางมากำหนดเป็นตัวแปรตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ด้านการสรุปผลและการเผยแพร่การวิจัย ดังนี้ การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน บทที่ 1 - บทที่ 5 การเขียนข้อเสนอแนะและสร้างแนวทางเพื่อการปฏิบัติงานในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง การเขียนบทคัดย่อ นิเทศและติดตามผลการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูให้เกิดความสำเร็จให้การยกย่อง ชมเชย และให้ขวัญกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการสรุปผลและการเผยแพร่การวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าวข้างต้น มาทำการวิจัยการส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครู ดังนี้

1. การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน บทที่ 1 - บทที่ 5
2. การเขียนข้อเสนอแนะและสร้างแนวทางเพื่อการปฏิบัติงานในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
3. การเขียนบทคัดย่อ
4. นิเทศและติดตามผลการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูให้เกิดความสำเร็จ
5. ให้การยกย่อง ชมเชย และให้ขวัญกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

การส่งเสริมของผู้บริหารด้านการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน

การพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูพัฒนางานวิจัยที่ตนรับผิดชอบ นำผลวิจัยไปใช้จริงและเผยแพร่งานวิจัยอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวครูเองและผู้เรียน ดังนี้

ด้านการใช้ผลการวิจัย

วัลลภ กันทรพัชร์ (2545: 39) กล่าวว่า การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนางานที่ตนรับผิดชอบและนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ประยุกต์ใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ

บัญชา อึ้งสกุล (อ้างถึงใน พิสิษฐ์ คำแสน, 2546: 38) กล่าวว่าผู้บริหารหรือหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้ผลการวิจัยของครูเป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่ง เพื่อส่งเสริมให้ครูนำงานวิจัยในชั้นเรียนไปเป็นผลงานในการขอตำแหน่งให้สูงขึ้น

บัญชา อึ้งสกุล (อ้างถึงใน คุสิต จันทรพงษ์, 2548: 17) กล่าวว่า การบริหารเพื่อส่งเสริมให้ครูผู้ปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียนให้มีกำลังใจและสามารถทำงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพในการนำผลการวิจัยไปใช้ ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจที่มีอยู่ในหน่วยงาน ซึ่งมีปัจจัยที่สำคัญคือ การติดตามให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน

มูมอ (Mumaw, 1994: 22 - 28 อ้างถึงใน รังสรรค์ แสนบัณฑิต, 2549: 24) ได้อธิบายถึงหลักการใช้ผลการวิจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญ คือ ต้องมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียน

จากที่กล่าวสรุปได้ว่า การใช้ผลการวิจัยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปขอกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้น พัฒนาการเรียนการสอน นำงานวิจัยไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ และมีการนิเทศติดตามผลให้เกิดความสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียน และจากการที่ผู้วิจัยได้เข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนหลายครั้ง ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางมากำหนดเป็นตัวแปรตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ด้านการใช้ผลการวิจัย ดังนี้ ให้โอกาสครูพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนไปเป็นผลงานในการขอตำแหน่งให้สูงขึ้น ให้ครูนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ให้ครูนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ให้ครูผู้ทำวิจัยเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมสัมมนา ด้านการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนหรือร่วมเป็นวิทยากร และให้ความดี ความชอบแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

ผู้วิจัยนำหลักการการใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียน ทำการศึกษาการส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครู ดังนี้

1. ให้โอกาสครูพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนไปเป็นผลงานในการขอตำแหน่งให้สูงขึ้น
2. ให้ครูนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
3. ให้ครูนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ
4. ให้ครูผู้ทำวิจัยเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมสัมมนา ด้านการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนหรือร่วมเป็นวิทยากร
5. ให้ความดี ความชอบแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

ด้านการเผยแพร่

นภา ฟ้าเกียรติ (2548: 28) กล่าวว่า การให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ที่เป็นการให้เกียรติและยกย่องครูที่มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัย เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานวิจัยของตนเอง ผู้บริหารควรส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานการวิจัยให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

จากการที่ผู้วิจัยได้เข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนหลายครั้ง ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางมากำหนดเป็นตัวแปรตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ด้านการเผยแพร่ ดังนี้ ช่วยเหลือในการเผยแพร่นวัตกรรมโดยการจัดนิทรรศการทางวิชาการในโรงเรียน ให้ครูนำผลงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเข้าร่วมจัดนิทรรศการนอกสถานศึกษาตามโอกาสต่าง ๆ อำนวยความสะดวกในการเผยแพร่นวัตกรรมไปยังโรงเรียนในเครือข่ายหรือเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน อำนวยความสะดวกในการส่งผลงานการวิจัยในชั้นเรียนเข้าประกวดเพื่อรับรางวัลในระดับกลุ่มจังหวัด/ระดับภาค อำนวยความสะดวกในการส่งผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูเข้ารับการคัดสรรเพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับประเทศ

จากที่กล่าว ผู้วิจัยนำหลักการเผยแพร่การทำวิจัยในชั้นเรียนมาทำการศึกษาการส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครู ดังนี้

1. ช่วยเหลือในการเผยแพร่นวัตกรรมโดยการจัดนิทรรศการทางวิชาการในโรงเรียน
2. ให้ครูนำผลงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเข้าร่วมจัดนิทรรศการนอกสถานศึกษาตามโอกาสต่าง ๆ
3. อำนวยความสะดวกในการเผยแพร่นวัตกรรมไปยัง โรงเรียนในเครือข่ายหรือเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
4. อำนวยความสะดวกในการส่งผลงานการวิจัยในชั้นเรียนเข้าประกวดเพื่อรับรางวัลในระดับกลุ่มจังหวัด/ระดับภาค
5. อำนวยความสะดวกในการส่งผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูเข้ารับการคัดสรรเพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับประเทศ

คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการรับรู้ของครู

องค์ประกอบที่สำคัญซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล และทำให้การรับรู้ของบุคคลแต่ละคนแตกต่างกันคือ คุณลักษณะส่วนตัวของบุคคลและขนาดของโรงเรียน ดังนี้

1. คุณลักษณะของบุคคล

ธีรนนท์ พุ่มหมอก (2543: 36) กล่าวว่า การรับรู้ของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการประเมินตัดสินสถานการณ์ หรือเหตุการณ์นั้น ๆ การรับรู้ของบุคคลเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกัน ถึงแม้จะรับรู้ในเรื่องเดียวกันก็ไม่มีบุคคลใดที่จะมีการรับรู้ที่เหมือนกับบุคคลอื่นที่เดียว เพราะบุคคลจะประมวลการรับรู้เป็นประสบการณ์ที่มีความหมายเฉพาะตนเอง ซึ่งมีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลนั้น ๆ ด้วย โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้คือ คุณลักษณะของบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา การฝึกอบรมหรือการเรียนรู้ ประสบการณ์ในอดีต และบทบาท

หน้าที่หรือตำแหน่ง และนริชา ไพโรจน์ (2548: 23) กล่าวว่า คุณลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ แรงจูงใจ ความสนใจ ความคาดหวัง อุปนิสัย ความรู้ และการฝึกอบรม

2. ขนาดของโรงเรียน

เพียงใจ พรหมทัศนานนท์ (2541: 98) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ประยง บุญคำมี (2544: 181) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนก้นถ้ำ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่เป็นกรรมการโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียนที่สังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลถาวรมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 งานวิจัยของ นริชา ไพโรจน์ (2546: 63) ทำการศึกษาการรับรู้ของครูต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การรับรู้ของครูที่มีขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน ต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมในทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากแนวคิดที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะของบุคคล คือ เพศ อายุ ประสบการณ์ ระดับการศึกษา การฝึกอบรม บทบาทหน้าที่หรือตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนเป็นตัวแปรสำคัญของผู้บริหารที่ส่งผลในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครู ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่งของผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมของผู้บริหารในการวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

บุญมี ปะพะวะ (2541) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดและประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรรณดา เต็นขจรเกียรติ (2543: บทคัดย่อ). ได้ทำการศึกษาวิจัยที่ส่งผลในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ชุดของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมี 19 ตัว ได้แก่ ตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ภาระงานที่รับผิดชอบ ประสบการณ์ในการทำงานวิจัย เวลาในการทำวิจัย ความรู้ความสามารถในการทำวิจัย ความรู้ในเนื้อหาที่สอนกับปัญหาของนักเรียนในการเรียน ความสนใจใฝ่หาความรู้ การเห็นคุณค่าของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ความรับผิดชอบในงานครู ความคาดหวังต่อการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การสนับสนุนของผู้บริหาร การสนับสนุนของเพื่อนครู แหล่งทุน ความต้องการมีที่ปรึกษา แหล่งค้นคว้าการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อใช้เป็นผลงานในการขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 และการพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ได้แก่ การพัฒนาการเรียนการสอน การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อใช้เป็นผลงานในการขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ความต้องการมีที่ปรึกษา ภาระงานที่รับผิดชอบ

นงพะงา พิชัย (2543) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษา โดยรวมทุกด้าน และแต่ละรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมทุกด้าน และแต่ละรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในรายข้อการสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำวิจัย และการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยที่มีการส่งเสริมอยู่ในระดับน้อย และผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษา พบว่า ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยควรส่งเสริมให้มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ โดยจัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยให้กับครูแกนนำหรือครูต้นแบบ ด้านการสร้างพัฒนา

บุคลากรทางการวิจัย ควรสอดแทรกความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย เพื่อให้เห็นความสำคัญของการวิจัย ผู้บริหารควรเป็นผู้ริเริ่มกระตุ้น ชี้นำ กำกับให้เห็นความสำคัญของการวิจัย เนื่องจากผู้บริหารอยู่ใกล้ชิดกับครู ด้านการบริหารจัดการด้านการวิจัย ควรจัดทำแผนพัฒนางานวิจัยและนำเข้าสู่แผนปฏิบัติการประจำปี ให้หน่วยงานต้นสังกัดเป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศด้านการวิจัยและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ทำวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำปรึกษาด้านการวิจัย ด้านการเผยแพร่และการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ ควรสอดแทรกผลการวิจัยในคราวประชุมต่าง ๆ หรือคราวออกนิเทศ ควรจัดหาทีมงาน เช่น ศึกษานิเทศก์หรือครูแกนนำด้านการวิจัย ช่วยสรุปผลงานวิจัยและนำเผยแพร่ไปตามโรงเรียนด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย

อนันต์ ยั่งยืนอก (2544) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง การวางแผนในการปรับปรุงการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน และการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยในชั้นเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

ชำนาญ เนื่องจาง (2545) ศึกษาการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยองอยู่ในระดับปานกลาง 2. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก และผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

สมโภชน์ ฉลาดคิด (2546) ได้ทำการศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียนกับงานวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้วิจัยในชั้นเรียน การงานของครูผู้วิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

2. บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็ก มีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่วนผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูไม่แตกต่างกัน แต่เฉพาะด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูมากกว่าผู้บริหารของโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เทวิน ชินบุตร (2546) ทำการศึกษาการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า 1) การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนด้านการชมเชย เชิดชูเกียรติแก่บุคลากรอยู่ในระดับมาก ด้านอื่น ๆ มีการส่งเสริมในระดับปานกลาง 2) การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนไม่แตกต่างกันตามประเภทโรงเรียน 3) การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันตามอายุของผู้บริหาร ผู้ที่มีอายุ 39 ปี และต่ำกว่า มีการดำเนินงานในระดับสูงกว่า อายุ 40 - 49 ปี และอายุ 50 ปีขึ้นไป นอกจากนี้ผู้ที่มีอายุ 40 - 49 ปี มีการดำเนินงานสูงกว่าผู้บริหารอายุ 50 ปีขึ้นไป 4) การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันตามวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหาร ผู้ที่มีวุฒิสองปริญญาตรีมีการดำเนินงานสูงกว่าวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่าวุฒิปริญญาตรี และ 5) การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนไม่แตกต่างกันตามตำแหน่งผู้บริหาร

วราภรณ์ มณีบางกา (2546) ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานภาพส่วนบุคคลและขนาดของโรงเรียน พบว่า สถานภาพที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และตัวแปรขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงลบในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พิสิษฐ์ คำแสน (2546) ศึกษาการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอถ้ำ จังหวัดลำพูน พบว่า ครูผู้สอนมีความตระหนัก รับรู้ และเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และต่อการพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพของครูอยู่ในระดับมาก แต่การสนับสนุนทางด้านเวลา งบประมาณ เอกสาร

ยังอยู่ในระดับน้อย ครูผู้สอนต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุนทางด้านเวลา งบประมาณ เอกสาร วัสดุอุปกรณ์ และวิทยากรให้มากกว่าที่เป็นอยู่ การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเสนอแนะให้เพิ่มการส่งเสริมสนับสนุนในทุก ๆ ปีวิจัยอย่างเป็นระบบ

เบญจพร ทองโอ (2546) ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาตามทัศนะของครู และผู้บริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่า

1. ทัศนะของครูและผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ในภาพรวมและรายองค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ข้าราชการครูและผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่มีทัศนะต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครู
3. ข้าราชการครูและผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน
4. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา คือ สนับสนุนให้ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ได้รับการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ควรให้ความช่วยเหลือ ดูแล ให้กำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ควรนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปเผยแพร่ใน โอกาสต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ให้ครูเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และควรสนับสนุนงบประมาณในการ ทำวิจัยในชั้นเรียน

ดุสิต จันทร์ผิง (2547) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน และได้ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน แต่ไม่ได้เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูพัฒนาสื่อและอุปกรณ์ แต่ไม่ได้จัดให้มีห้องและศูนย์สารสนเทศเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้เสนอแนะครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้งบประมาณเพียงเล็กน้อย และให้ครูมีส่วนร่วมวางแผนจัดหางบประมาณสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน แต่ไม่ได้จัดตั้งกองทุน หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อหารายได้มาสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน

เดือนแรม โปชนาม (2547) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในส่งเสริมการทำวิจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 2 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.5 สามารถอธิบายความผันแปรได้ร้อยละ 37.80 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยด้านที่สามารถพยากรณ์บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยได้คือ ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน

ถนัดวิทย์ ทองคำ (2547) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัย ด้านการพัฒนาความรู้แก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัย และด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในงานวิจัย สำหรับความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในงานวิจัย และด้านการพัฒนาความรู้แก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปี

ปริดา เบ็ญการ (2548) ได้ทำการศึกษาการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในกระบวนการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้ร่วมวิจัยมีการรับรู้ความสามารถของตนในกระบวนการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (เจตคติ ความรู้ และทักษะ) สูงกว่าครูกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวแปรที่ศึกษา เมื่อสิ้นสุดการส่งเสริม

2. ครูผู้ร่วมวิจัยมีการรับรู้ความสามารถของตนในกระบวนการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (เจตคติ ความรู้ และทักษะ) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวแปรที่ศึกษา เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนการส่งเสริมกับสิ้นสุดการส่งเสริม

3. ครูผู้ร่วมวิจัยมีการรับรู้ความสามารถของตน และความสามารถในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (เจตคติ ความรู้ และทักษะ) ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสิ้นสุดการส่งเสริมกับการส่งเสริม 1 เดือน ยกเว้นตัวแปรเจตคติลดลง

4. กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูเมื่อมีการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตน พบว่า ครูปฏิบัติการวิจัยตามขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการ ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ และการสังเกต และการสะท้อนผล

5. วิธีการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูแตกต่างกันตามพื้นฐานการรับรู้ความสามารถของตนและความสามารถวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

6. การเข้าไปมีส่วนร่วมส่งเสริมครูในแต่ละช่วงของผู้สนับสนุนจะแตกต่างกันตามช่วงของการดำเนินการวิจัยของครู

จันทร์พิมพ์ วงศ์ประชารัตน์ (2548) ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับงานวิจัยในชั้นเรียนและด้านการมีความรับผิดชอบต่อครู ผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริม การวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

บุญลือ ไชยชิต (2548) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมทุกด้านและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมวิจัยในชั้นเรียนและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การอบรมวิจัยในชั้นเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันกับผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกันมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมทุกด้านและรายด้านไม่แตกต่างกัน

กัลยกร มั่นถาวรวงศ์ (2548) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. บทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิต่างกันมีบทบาทไม่แตกต่างกันทุกด้าน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่พิเศษ มีบทบาทแตกต่างกันใน ด้านการส่งเสริมให้เห็นความสำคัญ ในประเด็นกำหนดเป็นนโยบายโรงเรียนให้ครูทุกคนต้องทำวิจัยในชั้นเรียน ประชุมชี้แจงให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างสรรค์กลยุทธ์เชิงใจในประเด็นสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน แบบร่วมมือกันเป็นกลุ่มย่อย จัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษางานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำการ ทำวิจัยแก่ครู ด้านการนิเทศภายใน ในประเด็นประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อเตรียมการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนความรู้และนิเทศงานวิจัยในชั้นเรียน แบบกัลยาณมิตร จัดสนทนาในเชิงวิชาการ โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเพื่อการนิเทศด้านการพัฒนาครู ในประเด็นจัด โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้เป็นแผน ปฏิบัติการประจำปี ประเมินผลสำเร็จ โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการทำวิจัยอย่างเป็นระบบสร้างครูผู้นำทางการวิจัย ในโรงเรียนทุกสาระวิชา สนับสนุนให้ครูที่มีวุฒิปริญญาโทหรืออาจารย์ 3 เป็นครูพี่เลี้ยงในการทำวิจัยในชั้นเรียน แนะนำให้ครู ได้พัฒนาตนเองเพื่อการทำวิจัยในชั้นเรียนจากเอกสาร ตำรา บทความ และชุดฝึกอบรม ด้านการเผยแพร่ผลงานสร้างขวัญกำลังใจ ในประเด็นส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูที่มีผลงานวิจัยเป็นครูผู้นำด้านการ ปฏิรูปการเรียนรู้ ส่วนประเด็นอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันและผู้บริหาร

ที่มีประสบการณ์ในการบริหารแตกต่างกัน มีบทบาทแตกต่างกันในด้านการสร้างสรรค์กลยุทธ์เชิงใจ
ด้านการพัฒนาครูแต่ไม่แตกต่างกัน ด้านการส่งเสริมให้เห็นความสำคัญ การนิเทศภายในและการเผยแพร่
ผลงานสร้างขวัญกำลังใจ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้น เรียน
พบว่า 1) การส่งเสริมให้เห็นความสำคัญควรชี้แนะและกระตุ้นให้เห็นความสำคัญ เน้นให้ทำวิจัยเพื่อ
พัฒนาการเรียนการสอน มีการวางแผนบริหารงานวิจัย กำหนดเป็นนโยบายให้ครูทุกคนต้องทำวิจัย
ภาคเรียนละ 1 เรื่อง จัดหาตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง กำหนดปฏิทินและติดตามประเมินผลอย่าง
จริงจัง 2) การสร้างสรรค์กลยุทธ์เชิงใจ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) สนับสนุนด้านวัสดุ
อุปกรณ์ จัดสนทนาเชิงวิชาการ ให้ทำวิจัยแบบหน้าเดียว จัดคลินิกงานวิจัยศึกษาดูงานและใช้
ผลงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดีความชอบ 3) การนิเทศภายในควรให้คำแนะนำที่
ถูกต้อง ส่งเสริมให้หาความรู้เพิ่มเติม จัดระบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรเชิงุศศึกษาพิเศษหรือวิทยากร
มานิเทศ และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ 4) การพัฒนาครู ควรเชิญวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญมาให้การอบรม
และเป็นพี่เลี้ยงกับครู ให้ครูศึกษาหาความรู้และอบรมเพิ่มเติมประสานงานกับสถาบัน อุดมศึกษาเพื่อ
การทำวิจัยให้ครูที่มีประสบการณ์เป็นพี่เลี้ยงให้กับเพื่อนครูในโรงเรียน 5) การเผยแพร่ผลงานสร้างขวัญ
กำลังใจ ควรยกย่องและให้เงินรางวัลกับครูที่มีผลงานวิจัย ควรมีเกณฑ์การประเมินเชิงปริมาณและ
คุณภาพในการใช้ผลงานวิจัยเพื่อพิจารณา ความดีความชอบและปรับตำแหน่งงานให้สูงขึ้นและควร
เผยแพร่ผลงานวิจัยของครู อย่างเป็นระบบ

วิโรจน์ พรหมมาศ (2548) ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ระดับบทบาทการส่งเสริมการวิจัย
ในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวม
และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
เขต 4 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา
ที่มีขนาดต่างกันมีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

บรรจง ฉายศรีวรรณ (2548) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัย
ในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า บทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษาด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำได้
ดังนี้ ด้านส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัย ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของผู้ทำวิจัย ด้าน
ให้การยอมรับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านให้

ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปรากฏว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับขนาดโรงเรียนที่มีต่อความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน

บุญมี มุขสุข (2548) ศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นด้านการให้ความสำคัญและด้านการให้ความยอมรับนับถืออยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน เกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีระดับการจัดการศึกษาต่างกัน เกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บรรจง สังฆะ (2547) การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสองขนาด คือ ขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อย 2) เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ตัวแปรประสพการณ์ในการบริหารงาน คือ บริหารงานมาก และบริหารงานน้อย พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่มีประสพการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันในด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ส่วนตัวแปรขนาดสถานศึกษา คือ ขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สำรวย ทิมาชัย (2549) ศึกษาการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านหนองตาไก่หนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า สภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านหนองตาไก่หนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ครู

ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำงานวิจัยในชั้นเรียนและเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยู่ยาก ทำให้ไม่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ผลการพัฒนาครูโรงเรียนบ้านหนองตาไก่หนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยการศึกษาหนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน สามารถกำหนดปัญหาหรือเป้าหมายการวิจัย กำหนดวิธีการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปเขียนรายงานการวิจัยแบบง่ายได้ อีกทั้งนิเทศให้คำปรึกษา รวมทั้งประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยให้ความมั่นใจในการทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น และผลการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนบ้านหนองตาไก่หนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้และการปฏิบัติงานของครู ส่งผลต่อการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อไป คือ การส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ควบคู่กับการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

รังสรรค์ แสนบัณฑิต (2549) ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก บทบาทหน้าที่ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามอายุผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โสรส กันแก้ว (2549) ศึกษาบทบาทในการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารมีบทบาทมากที่สุด คือ ด้านการจูงใจ รองลงมา คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ และด้านการควบคุมงานตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและ

ครูเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการจูงใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริม งานวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวม พบว่า แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

พิชญ์ คนชื่อ (2550) ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดแสงสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทมาณี เขต 2 พบว่า บทบาทการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดแสงสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทมาณี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้าน การให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการทำวิจัย ในชั้นเรียนตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัย ในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้าน การให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนตามลำดับ

สุริยงค์ ศรีนอก (2550) ศึกษาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ระดับบทบาท ในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก และบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสร้างขวัญและกำลังใจ การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การจัดโครงสร้างของสถานศึกษา และการสนับสนุนด้านงบประมาณ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาและขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีบทบาทในการส่งเสริมการทำ วิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีบทบาทในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มี บทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมมากกว่าผู้บริหาร โรงเรียนขนาดกลาง และผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และข้อเสนอแนะ

ที่สำคัญ คือ ควรมีการบริหารงบประมาณในส่วนองงานวิจัยตามความจำเป็น และการบริหารแบบ มุ่งเน้นผลงานที่นำไปพัฒนาคุณภาพสูงสุด (ร้อยละ 25.00) ควรมีการนิเทศติดตามและช่วยเหลือครู ในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยเดือนละครั้ง (ร้อยละ 21.43) และควรมีนโยบายและแผนงานที่ ชัดเจนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูในโรงเรียน (ร้อยละ 20.24)

ปัญญา สมชัย (2550) ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษา ทั้ง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านส่งเสริมให้เกิด ความสำเร็จของงานวิจัย ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของผู้ทำวิจัย ด้านให้การยอมรับครูผู้ทำวิจัย ในชั้นเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านให้ความสำคัญของการ วิจัยในชั้นเรียน

2. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับขนาดโรงเรียนที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของผู้บริหาร กับครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนทั้งโดยรวมและราย ด้านทุกด้าน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางบทบาทของผู้บริหารการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของครูแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัย ควรจัดสรรงบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียน อย่างเพียงพอ จัดหาวัสดุอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดให้มีศูนย์ข้อมูล สารสนเทศที่ดีในการที่จะนำข้อมูลมาใช้ มีการวางแผนการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้การยอมรับ ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ช่วยเผยแพร่ผลงานในการทำวิจัย ในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูเกิดความคิดริเริ่มในการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ความยอมรับในการทำวิจัย ในชั้นเรียน ด้านการให้ความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการทำวิจัย ในชั้นเรียน ติดตามการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ให้ครูนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้อ ต่อไป จัดหาเอกสาร และตำราเพื่อเป็นคู่มือในการทำงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อ ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดอบรม เพิ่มเติมความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู ให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนครูใน การทำวิจัยในชั้นเรียน อยกทดลองการทำวิจัยในหลาย ๆ รูปแบบ และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้า ของครูผู้ทำวิจัย ควรส่งเสริมให้ครูที่ทำงานวิจัยเป็นผู้นำทางวิชาการ พิจารณาให้ความดีความชอบ แก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนนำผลงานไปขอเลื่อนตำแหน่ง ประกาศเกียรติคุณผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

จรัญ สุขเสรี (2550) ศึกษาการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาคือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านที่ผู้บริหารปฏิบัติระดับปานกลางคือ ด้านการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยในชั้นเรียนของครู

2. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 ในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อไม่แตกต่างกัน เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทุกด้าน

3. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน คือ ผู้บริหารเป็นที่ปรึกษาการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูผู้สอน และด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยของครู คือ ผู้บริหารกำหนดระเบียบในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนและเงินอื่น ๆ ในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติในข้อนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกัน โดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อไม่แตกต่างกัน เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทุกด้าน

อัมพร ยอดสะเทิน (2550) ศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า

1. ระดับบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้างตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการร่วมปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาในด้านวิชาการเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับค่าเฉลี่ยของผู้บริหารสถานศึกษามีค่ามากกว่าครูผู้สอนทุกด้าน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่จบการศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่จบสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีระดับค่าเฉลี่ยมากกว่าผู้จบสาขาวิชาอื่นทุกด้าน
4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่จบการศึกษาในระดับที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับค่าเฉลี่ยของผู้จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยมากกว่าผู้ที่จบระดับปริญญาตรีทุกด้าน
5. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้าง ความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่และจัด แสดงผลงานการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการกระตุ้น ความสนใจหรือการสร้าง ความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3, 4 มีความคิดเห็นแตกต่างกันกับผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอน ในระดับช่วงชั้นที่ 1, 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอน ในระดับช่วงชั้นที่ 3, 4 มีระดับบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนมากกว่า ส่วนด้านการสนับสนุน ให้มีการเผยแพร่และจัดแสดงผลงานการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1, 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกันกับผู้ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1, 2, 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1, 2 มีระดับบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน มากกว่า และผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3, 4 มีความคิดเห็นแตกต่างกันกับผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1, 2, 3 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศรินันท์ สิงทิส (2550) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 15 ปีลงมาและมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากทั้งคู่ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 15 ปีลงมา และมากกว่า 15 ปี พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ขนาด และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันทั้ง 3 ขนาด พบว่า ไม่แตกต่างกัน

4. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 15 ปีลงมาและมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก และปานกลาง ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันทั้ง 3 ขนาด พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บัณฑิต จันทบาล (2550) ศึกษาการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการวิจัยในชั้นเรียนตามลำดับ

สมศักดิ์ เหลืองทอง (2551) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า

1. บทบาทที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้ความสำคัญกับงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำงานวิจัยในชั้นเรียน เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่าบทบาทหน้าที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. บทบาทที่คาดหวังในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำงานวิจัยในชั้นเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมในด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของผู้ทำวิจัย และด้านการให้ความสำคัญกับงานวิจัยในชั้นเรียน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการให้ความสำคัญกับงานวิจัยในชั้นเรียน เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่าบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่าบทบาทที่ความคาดหวังของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก มีความเห็นว่าบทบาทที่ความคาดหวังของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความเห็นว่าบทบาทที่ความคาดหวังของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารจำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารจำแนกตามสถานภาพทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผู้บริหารและครูผู้สอน มีข้อเสนอแนะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ จัดหาเอกสาร ตำรา และวัสดุ อุปกรณ์ในการทำวิจัย ควรจัดให้มีการประกาศเกียรติคุณ และให้รางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อปรับปรุง

การจัดการเรียนการสอน ควรให้อิสระในการทำงานแก่ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัยนำผลงานมาเป็นส่วนในการกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นกว่าเดิม

สมควร เหล่าประเสริฐ (2551) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ การให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน 2) ในภาพรวมครูวิชาการ โรงเรียนเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าผู้บริหาร (ครูวิชาการ = 3.82, ผู้บริหารโรงเรียน = 3.80) ถ้าพิจารณาเฉพาะด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าบทบาทด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน สูงกว่าครูวิชาการ แต่ต่ำกว่าครูวิชาการ โรงเรียนในด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

นาตยา อติศยนิกร (2551) บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันและปฏิบัติงานในสถานศึกษาต่างประเภทกันจะมีระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะที่สำคัญเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ควรมีการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความตระหนักและกระตุ้นถึงความสำคัญขอประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียน ควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ควรเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นผลงานการในการขอเลื่อนวิทยฐานะ และควรมีการพัฒนาการจัดการข้อมูลและสารสนเทศเพื่อทำการวิจัยในชั้นเรียนให้สมบูรณ์และทันสมัย

พัชวิษญ์ โสยกกุล (2552) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการสนับสนุนงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัยในชั้นเรียนที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุด คือ การกำหนดนโยบายในการวิจัยในชั้นเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสนับสนุนงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัยในชั้นเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่มีบทบาทสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก

รัชดา ผูกพยนต์ (2552) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าโดยตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน 2) เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน 2.1) จำแนกตามวุฒิการศึกษาในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนต่างกัน 2.2) จำแนกตามขนาดของโรงเรียนในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน และด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนต่างกัน 2.3) จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน และด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนต่างกัน

คชาภรณ์ ฉันทประเสริฐวุฒิ (2553) ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของครูและผู้บริหาร สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ พบว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนคติของครูและผู้บริหาร โดยรวมมีบทบาทอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 4 ข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อพิจารณาระหว่างทัศนคติของผู้บริหารและครู พบว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนคติของผู้บริหารจะอยู่ในระดับมาก และ

ตามทัศนคติของครูอยู่ในระดับมากเช่นกัน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าทั้งครูและผู้บริหารมีทัศนคติที่เหมือนกัน ต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนคืออยู่ในระดับมาก สำหรับการเปรียบเทียบ บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนคติของครูและผู้บริหาร สังกัด กรุงเทพมหานคร กรุงเทพฯ ได้ ที่ตำแหน่งต่างกันจะมีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน พบว่า ทัศนคติของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนมากกว่าครูผู้สอน เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนด้านการให้มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้นำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และด้านการให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ทั้งครูและผู้บริหาร มีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับการเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนคติของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน มีผลการเปรียบเทียบดังนี้ บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนคติของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันจะมีทัศนคติแตกต่างกัน พบว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนคติของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ การให้มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การให้ทำการวิจัยในชั้นเรียน การให้นำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนคติของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันจะมีทัศนคติแตกต่างกัน พบว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนคติของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีทัศนคติโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ตามทัศนคติของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีทัศนคติโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนคติของครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขนาดต่างกันจะมีทัศนคติแตกต่างกัน พบว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนคติของครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีทัศนคติโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทัศนคติของครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขนาดแตกต่างกันที่มีต่อบทบาทการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการให้มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านให้ทำการวิจัย

ในชั้นเรียน และให้นำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ ได้ทำการทดสอบด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานสูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน ประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียน รูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ บทบาทของครูผู้สอนกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และที่สำคัญที่สุด คือ การส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน ในด้านความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณในการทำวิจัย การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียน การเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องยังพบว่า การส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูแตกต่างกันตามสถานภาพหรือคุณลักษณะของบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาการส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ซึ่งเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องการให้ครูผู้สอนทุกคนได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล